

RAPPORT

Beïnvloedbaarheid begroting

Gemeente Hillegom

Hillegom – 17 april 2025

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	3
Inzicht in de begroting	3
1.1 Aanleiding en opdracht	3
1.2 Analyse	3
1.3 Personeelskosten en overhead	4
1.4 Rapportage	5
1.5 Handreiking voor gebruik van de rapportage	5
1.6 Getalnotatie	6
Hoofdstuk 2	7
De opgave	7
2.1 Financiële opgave	7
Hoofdstuk 3	8
Totaaloverzicht	8
3.1 Beïnvloedbaarheid totale begroting	8
3.2 Beïnvloedbaarheid per begrotingsprogramma	8
3.3 Keuzemogelijkheden	9
3.4 Impact van de maatregelen	11
Hoofdstuk 4	12
Inzicht per programma	12
4.1 Samenleven	12
4.2 Leefomgeving	13
4.3 Bedrijvigheid, Bestuur en Algemene dekkingsmiddelen	15
4.4 Belastingmaatregelen	15
Bijlage 1	17
Bijlage 2. Maatregelen	19

HOOFDSTUK 1

Inzicht in de begroting

1.1 Aanleiding en opdracht

De gemeente Hillegom staat voor een structurele financiële opgave van minimaal € 2,6 miljoen voor de meerjarenbegroting 2026-2029. Hiervoor is de gemeente op zoek naar zoekrichtingen voor maatregelen. Deze maatregelen kunnen gefaseerd worden ingevoerd, zodat de begroting uiterlijk per 2029 structureel in evenwicht is. Om het bestuur in staat te stellen overwogen lange termijn keuzes te maken, biedt deze rapportage inzicht in de beïnvloedbaarheid van de begroting. Per domein en per gemeenschappelijke regeling (GR) wordt gericht gezocht naar alle mogelijke knoppen om aan te draaien. Berenschot is gevraagd alle zoekrichtingen en mogelijke knoppen te inventariseren. Dit doen wij door alle onderdelen van de begroting te onderzoeken. In dit rapport worden de belangrijkste uitkomsten uit dit onderzoek samengevat en gepresenteerd.

Onze rapportage en inschatting moeten worden gezien als een 0-meting, bedoeld als vertrekpunt voor gesprek. De bedragen die door ons zijn geïdentificeerd, zijn niet zwart-wit en behoeven nuancering.

1.2 Analyse

De analyse die we hebben uitgevoerd, heeft een financieel-technisch karakter. De uitkomsten van de analyse moeten dus ook vanuit dat perspectief bekeken worden. Concreet betekent dit het volgende:

- De wettelijke taak is het uitgangspunt. We gaan uit van datgene wat de gemeente wettelijk moet doen. Eigen beleid dat door de gemeenteraad is vastgesteld, kan worden aangepast of bijgesteld. We houden dus geen rekening met de kaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld bovenop wettelijke eisen; uitgangspunt is dat deze zijn aan te passen.
- De gemeente heeft naar de buitenwereld toe verwachtingen gecreëerd door afspraken te maken, convenanten te sluiten, beschikkingen af te geven, etc. Ons startpunt is dat de gemeente deze lopende afspraken nakomt – ook als het theoretisch mogelijk is lopende verplichtingen of subsidies voortijdig te beëindigen. Deze optie hebben we niet meegenomen in de analyse. Wel staat het de gemeente natuurlijk vrij om na afloop van een contract- of subsidieperiode geen nieuwe subsidie aan te gaan. Deze mogelijkheden hebben we wél meegenomen in de analyse.
- Sommige uitgaven hebben direct gerelateerde inkomsten. Als die uitgaven niet worden gedaan, vervallen bijbehorende inkomsten (bijvoorbeeld een subsidie of specifieke uitkering). Deze gevallen hebben we zo veel mogelijk in kaart gebracht, met als vertrekpunt dat dan de ruimte niet beïnvloedbaar is.
- De analyse is uitgevoerd op basis van de taakvelden uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Deze taakvelden bestaan vaak weer uit meerdere onderliggende taken. Als op het niveau van het taakveld de begrotingsbedragen voor 50% beïnvloedbaar zijn, zijn wij ervan uitgegaan dat dit voor alle onderliggende taken geldt. In de praktijk kan dit genuanceerder liggen en kunnen individuele subtaken afwijken. Voor een beoordeling van een individuele taak of prestatie is het dus nodig om de achterliggende context te kennen.

- We hebben niet gekeken naar politieke wenselijkheid en haalbaarheid, etc. De analyse is feitelijk en technisch. Als de gemeenteraad zou besluiten een alternatieve aanwending te willen, moet ook gekeken worden naar (aanpassing van) de bestaande doelstellingen, maatschappelijke effecten en effecten op het werkgeverschap. In de beschrijving hebben wij zo veel mogelijk aangegeven om welke kaders het gaat. Een beoordeling van de beïnvloedbare ruimte kan dus ook niet uitsluitend cijfermatig plaatsvinden, maar moet altijd gebeuren in combinatie met de inhoudelijke beoordeling.

1.3 Personeelskosten en overhead

Bij de kosten voor het in dienst hebben van medewerkers (personeelslasten) hanteren we als uitgangspunt dat personeelslasten en overhead samenhangen met de taak die uitgevoerd wordt. Als de inzet op een taak beïnvloedbaar is, zijn de personeelslasten dat in beginsel ook. Omdat medewerkers niet van de ene op de andere dag op andere taken ingezet of ontslagen kunnen worden, gaan we bij de beïnvloedbare ruimte voor medewerkers uit van maximaal het natuurlijk verloop; dit is 10% per jaar. In een voorbeeld voor een taak die 25% beïnvloedbaar is, ziet het er als volgt uit:

Jaar	Beïnvloedbaarheid personeelslasten	Beïnvloedbaarheid overige lasten
2025	10%	25%
2026	20%	25%
2027	25%	25%
2028	25%	25%
2029	25%	25%

In de praktijk betekent dit dat de beïnvloedbare ruimte in de loop van de jaren zal oplopen.

HLTsamen

Gemeente Hillegom heeft het merendeel van het personeel en de personeelskosten ondergebracht in HLTsamen. Daardoor zijn directe personeelskosten in omvang beperkt, maar de bijdragen aan HLTsamen worden in het dashboard als personeelskosten aangemerkt. Voor de analyse van de personeel en overhead bij de gemeente Hillegom maken we gebruik van het principe dat de organisatie meebeweegt op de keuzes in taken. Door rekening te houden met de toedeling van personeel aan de verschillende taakvelden en de verhouding tussen programmabudget en personeelsbudget is het besparingseffect berekend op personeel als gevolg van besparingen aan taken conform de omvang van de inventarisatie. Hierbij is een plafond aangehouden per jaar van een percentage natuurlijk verloop van 10% zoals hierboven toegelicht. Daarbovenop is rekening gehouden met het standaardpercentage overhead van 28% dat HLTsamen in rekening mag brengen.

Van het meebewegen van kosten voor de organisatie HLTsamen is alleen sprake als daadwerkelijk keuzes in producten worden gemaakt in een bepaald programma. Hierbij zullen de cumulatieve effecten van alle deelnemende gemeenten in HLTsamen in ogenschouw genomen moeten worden voor de beoordeling van de haalbaarheid van de bezuinigingen door HLTsamen.

1.3.1 Taakanalyse en efficiency

Uitgangspunt van het onderzoek is een analyse van de wettelijke taken van de gemeente Hillegom. We hebben primair gekeken naar de vraag waar de gemeente Hillegom keuzeruimte heeft in het wel, minder of niet uitvoeren van eigen taken en wettelijke taken. Mogelijkheden om efficiënter te werken (dezelfde taken uitvoeren met minder mensen en middelen) hebben we niet primair in de analyse meegenomen. In enkele gesprekken zijn er wel mogelijke zoekrichtingen genoemd met betrekking tot taken. Waar dat aan de orde was, hebben we die specifiek benoemd.

1.4 Rapportage

Deze beknopte schriftelijke rapportage bevat de hoofdlijnen uit onze analyse. Per programma tonen we de belangrijkste onderwerpen waar beïnvloedbare ruimte zit (op basis van de financieel-technische analyse). De inschatting is gemaakt aan de hand van een modelmatige inschatting van de beïnvloedbare ruimte die in het budget aanwezig zou moeten zijn. De modelmatige inschatting van de beïnvloedbare ruimte kan niet één-op-één vertaald worden naar te bezuinigen bedragen. De inschatting gaat uit van uitvoering van het gemeentelijke takenpakket op het absolute minimum, waarbij ook zeer vergaande keuzes gemaakt zouden moeten worden. De inschatting van de beïnvloedbare ruimte komt voor rekening van Berenschot en vormde het vertrekpunt voor het inventariseren van zoekrichtingen voor mogelijke besparingen.

In samenspraak met medewerkers van de gemeente Hillegom hebben we geïnventariseerd welke zoekrichtingen er binnen de budgetten zijn. Die zoekrichtingen zijn zo veel mogelijk als concrete maatregel beschreven en voorzien van een toelichting, het beleid dat eventueel aangepast moet worden, de potentiële besparing en mogelijke gevolgen.

De complete duiding van de maatregelen is opgenomen in Bijlage 2.

1.5 Handreiking voor gebruik van de rapportage

Voor de gemeente Hillegom voerden wij een onderzoek uit naar, kort gezegd, 'de vrije ruimte in de begroting'. Om dit systematisch en geobjectiveerd te doen, hanteren we het begrip 'beleidsvrijheid'. Hoe meer beleidsvrijheid, hoe meer potentieel vrije ruimte in de begroting waar eigen keuzes mogelijk zijn. Vanuit dit perspectief maken we onderscheid in wettelijke taken, convenanttaken (eigen afgesloten convenanten, inclusief bijvoorbeeld landelijke convenanten zoals het Klimaatakkoord) en autonome taken. Binnen deze categorieën bestaan nuances. In bijlage 1 hebben we deze theoretische uitgangspunten verder uitgewerkt.

De inschatting die we vervolgens hebben gemaakt, is modelmatig tot stand gekomen. Hierdoor hebben we geen rekening gehouden met de vraag of de taak op dit moment al op een sober niveau wordt uitgevoerd; we zijn uitgegaan van een gemiddelde taakuitvoering binnen de gemeente Hillegom vergelijkbaar met het gemiddelde niveau in Nederland. We hebben in de cijfermatige inschatting ook geen rekening gehouden met bezuinigingen die recentelijk zijn doorgevoerd.

Er kunnen verschillen zitten tussen de door ons gemaakte inschatting en de feitelijke invulling vanuit de mogelijke maatregelen die samen met medewerkers van de gemeente Hillegom is gemaakt. Het kan voorkomen dat onze inschatting vooraf hoger is omdat wij verdergaande maatregelen ook meerekenen als beïnvloedbaar. Het gaat dan bijvoorbeeld om verdergaande of radicalere keuzes zoals het niet meer aanbieden en onderhouden van voorzieningen. Denk hierbij aan het afstoten van parken, het afsluiten van wegen zonder adressen of het sluiten van voorzieningen.

Bij enkele producten schatten wij de beïnvloedbare ruimte lager in dan de geïnventariseerde maatregelen. De verklaring hiervoor is dat wij de primaire inschatting op het niveau van de

bovenliggende productgroep maken en dan evenredig verdelen over de onderliggende producten. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan (zowel hogere als lagere inschattingen).

Deze kanttekeningen maken dat onze rapportage en inschatting moeten worden gezien als een 0-meting, bedoeld als vertrekpunt voor gesprek. De bedragen die door ons zijn geïdentificeerd, zijn niet zwart-wit en behoeven nuancering. In de rapportage hebben we steeds aangegeven waar bedragen voortkomen uit een inschatting op basis van ons model en waar zoekrichtingen samen met medewerkers van de gemeente Hillegom tot stand zijn gekomen.

1.6 Getalnotatie

Getallen hebben we in dit rapport als volgt genoteerd:

- Bedragen boven € 100.000 worden afgerond op € 0,1 miljoen. Dus € 1.688.000 wordt € 1,7 miljoen.
- Bedragen onder € 100.000 worden niet afgerond maar voluit geschreven. Dus € 78.000.

Door afrondingen kunnen optellingen niet kloppen:

- € 165.000 + € 145.000 + € 240.000 = € 550.000 = € 0,6 miljoen.
- € 0,2 miljoen + € 0,1 miljoen + € 0,2 miljoen = € 0,6 miljoen.

HOOFDSTUK 2

De opgave

2.1 Financiële opgave

De omvang van het bedrag en de bijhorende maatregelen die nodig zijn voor een sluitende begroting is hoger dan alleen het begrotingssaldo.

De huidige begroting is uitgangspunt, aangevuld met: inschattingen van investeringen en ontwikkelingen van uitgaven; scenario's herverdeling gemeentefonds; scenario's ontwikkeling inkomsten vanuit Rijksoverheid 'ravijn'; parameters bepalen m.b.t. loon-, prijs-, en rente indexen (en vastzetten). Daarnaast tellen Ambities van de Raad en college mee: voortvloeiend uit coalitieakkoord; structurele consequenties raadsbesluiten. De opgave van de gemeente Hillegom ziet er op basis van het huidige beeld als volgt uit:

Totale begrotingsopgave	2025	2026	2027	2028
Structurele saldo incl. moties en amendementen	114.314	-1.794.804	-2.247.168	-1.842.029
Resultaat septembercirculaire 2024	438.537	5.448	113.190	96.554
Resultaat decembercirculaire 2024	-174.618	164.602	239.054	300.806
Resultaat na circulaire Rijk	378.233	-1.624.754	-1.894.924	-1.444.669
Genomen en nog geplande raadsbesluiten	-4.500	-7.000	-48.115	-48.115
Ontwikkelingen	-1.367.028	-1.792.376	-1.875.053	-2.025.053
Bestuurlijke ambities (n.a.v. coalitieakkoord of raadsopdracht)	0	-31.460	-31.460	-31.460
Bestuurlijke wensen (in onderzoek)	PM	PM	PM	PM
Totale begrotingsopgave	-993.295	-3.455.590	-3.849.552	-3.549.297

Figuur 1 Financiële opgave

De regel Aanvullende mutaties is een saldo van diverse posten, zoals voorziening onderhoud, actualisatie beheerplannen, correcties op de begroting, toe te voegen personele functies, etc. De regel Onzekerheden en stelposten bestaat uit strategische opgaven en taakstellingen.

De begrotingsopgave inclusief onzekerheden bedraagt 3,8% tot 4,6% van de totale begroting, dat is aanzienlijk aangezien de beïnvloedbaarheid van een begroting doorgaans tot circa 20% bedraagt. Dat is weliswaar vier keer zoveel, maar in de praktijk komt het pakket aan technische keuzeopties al iets lager uit en bovendien betreft het dan alle mogelijke besparingsopties, inclusief hele zware maatregelen met grote impact.

HOOFDSTUK 3

Totaaloverzicht

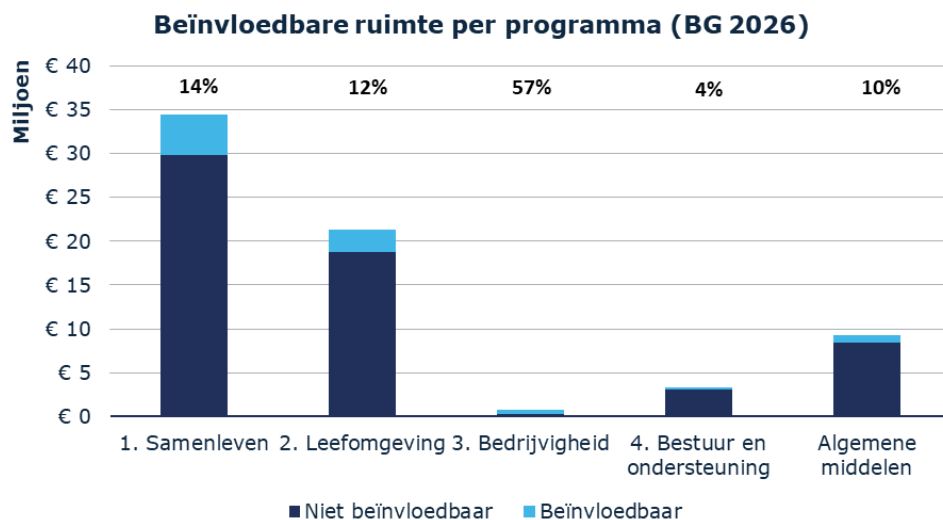
3.1 Beïnvloedbaarheid totale begroting

In de analyse is de beïnvloedbaarheid van de programmabegroting 2025 van de gemeente Hillegom onderzocht. De onderstaande tabel toont de mate van beïnvloedbaarheid op lange termijn, zowel structureel als incidenteel. Dit is de ruimte zoals deze door Berenschot modelmatig is ingeschat (zie bijlage 1.1 Theoretische basis), daarbij wordt ook rekening gehouden met voor gemeente Hillegom specifieke verplichtingen en kapitaallasten. De beïnvloedbaarheid van de begroting neemt toe, van 13% in 2025 tot 14% in 2028. In absolute bedragen neemt het beïnvloedbare bedrag iets toe van € 9 miljoen in 2025 naar € 10 miljoen in 2028.

Bedragen x € 1,0 mln.	BG 2026	BG 2027	BG 2028
Totaal begroting	€ 69	€ 70	€ 69
Beïnvloedbaar (%)	13%	14%	14%
Beïnvloedbaar (€)	€ 9	€ 10	€ 10
Structureel	€ 9	€ 10	€ 10
Incidenteel	€ 0	€ 0	€ 0

3.2 Beïnvloedbaarheid per begrotingsprogramma

De volgende grafiek toont de verschillende beleidsprogramma's van de gemeente Hillegom in de begroting 2026. De beleidsprogramma's verschillen zowel qua omvang als in beïnvloedbare ruimte. Programma 3. Bedrijvigheid (57%) heeft procentueel gezien een hoge beleidsvrijheid ten opzichte van de andere programma's. In absolute bedragen loopt de beïnvloedbaarheid in 2026 op van minder dan € 1 miljoen tot € 5 miljoen per programma. In het algemeen neemt de beïnvloedbaarheid van budgetten in de loop van de jaren toe, doordat contractuele verplichtingen (zoals subsidies of aanbestedingen) aflopen.

In het volgende hoofdstuk worden per programma de grootste beïnvloedbare producten en de desbetreffende zoekrichtingen toegelicht.

De percentages boven de staven corresponderen met de beïnvloedbare ruimte per programma (blauwe deel van de staaf).

3.3 Keuzemogelijkheden

Het totaalbedrag aan concrete keuzemogelijkheden (zoekrichtingen) dat naar voren is gekomen in de gesprekken met de organisatie varieert van € 8,4 mln. in 2026 tot € 9,4 mln. in 2028. Dat is 16% van de totale

begroting in 2026. In

totaal zijn 217

verschillende maatregelen aangebracht.

Hier bovenop kunnen nog

meebewegende kosten

voor personeel en

overhead worden

gerekend, afhankelijk van

de gekozen maatregelen.

Daarmee is in 2026 nog

maximaal € 1,6 miljoen

gemoed. Dit is in de

navolgende figuren

toegelicht. Bovenop deze

maximaal € 1,55 miljoen

leidt een doorwerking in de

overhead van 28% tot een

aanvullend

besparingspotentieel van € 0,53 miljoen.

Totale opbrengst	2026	2027	2028
1. Samenleven	2.642.385	3.991.979	3.994.729
1. Vitaliteit	776.000	1.311.260	1.311.260
2. Talentontwikkeling	51.750	398.499	401.249
3. Zorg voor elkaar	95.735	118.068	118.068
4. Werk en inkomen	663.400	726.271	726.271
5. Opvoeden en opgroeien	419.000	673.000	673.000
6. Thuiswonen	53.712	121.032	121.032
7. Hulp bij meedoen	582.788	643.849	643.849
2. Leefomgeving	1.639.623	1.653.895	1.268.295
Gebiedsontwikkeling	178.289	178.289	178.289
Openbare orde en veiligheid	43.682	43.682	43.682
Openbare ruimte en duurzaamheid	442.632	445.904	449.304
Verkeer en vervoer	961.574	972.574	583.574
Wonen	13.446	13.446	13.446
3. Bedrijvigheid	445.441	445.441	445.441
Lokale economie	195.746	195.746	195.746
Regionale economie	249.695	249.695	249.695
4. Bestuur en ondersteuning	56.281	56.281	56.281
Bestuur en Regionale samenwerking	53.781	53.781	53.781
Dienstverlening	2.500	2.500	2.500
Algemene middelen	3.594.216	3.594.216	3.594.216
Algemene middelen	3.594.216	3.594.216	3.594.216
Eindtotaal	8.377.946	9.741.812	9.358.962

Totaalbeeld	2026			
	Begroting	Maatregelen	%	Personeel
1. Samenleven	33.429.352	2.642.385	8%	76.343
1. Vitaliteit	3.570.624	776.000	22%	12.136
2. Talentontwikkeling	2.611.693	51.750	2%	2.143
3. Zorg voor elkaar	1.275.565	95.735	8%	10.297
4. Werk en inkomen	9.003.410	663.400	7%	3.928
5. Opvoeden en opgroeien	9.278.723	419.000	5%	9.509
6. Thuiswonen	515.445	53.712	10%	3.898
7. Hulp bij meedoen	7.173.892	582.788	8%	34.432
2. Leefomgeving	17.632.285	1.639.623	9%	571.260
Gebiedsontwikkeling	196.551	178.289	91%	454.320
Openbare orde en veiligheid	1.825.451	43.682	2%	26.281
Openbare ruimte en duurzaamheid	10.486.354	442.632	4%	28.577
Verkeer en vervoer	4.423.824	961.574	22%	62.081
Wonen	700.105	13.446		0
3. Bedrijvigheid	555.526	445.441	80%	189.549
Lokale economie	226.986	195.746	86%	83.296
Regionale economie	328.540	249.695	76%	106.253
4. Bestuur en ondersteuning	1.252.077	56.281	4%	87.178
Bestuur en Regionale samenwerking	849.458	53.781	6%	82.730
Dienstverlening	402.619	2.500	1%	4.448
Algemene middelen	746.563	3.594.216		3.097.275
Algemene middelen	746.563	3.594.216		-2.468.606
Eindtotaal	53.615.803	8.377.946	16%	1.553.000

Een andere doorsnede op het totaal is het onderscheid tussen kostenbesparende maatregelen (40%), inkomens verhogende maatregelen (43%) en besparingen op de Gemeenschappelijke regelingen (17%). Voor deze laatste categorie geldt dat het advies van de FKGR (6% besparing) is doorgerekend.

regelen 2026	Kostenbesparend	Inkomensverhogend	GR	Totaal
1. Samenleven	1.276.385	0	1.366.000	2.642.385
1. Vitaliteit	672.000	0	104.000	776.000
2. Talentontwikkeling	51.750	0	0	51.750
3. Zorg voor elkaar	95.735	0	0	95.735
4. Werk en inkomen	145.400	0	518.000	663.400
5. Opvoeden en opgroeien	60.000	0	359.000	419.000
6. Thuiswonen	41.712	0	12.000	53.712
7. Hulp bij meedoen	209.788	0	373.000	582.788
2. Leefomgeving	1.454.572	120.000	65.051	1.639.623
Gebiedsontwikkeling	178.018	0	271	178.289
Openbare orde en veiligheid	41.497	0	2.185	43.682
Openbare ruimte en duurzaamheid	373.639	10.000	58.993	442.632
Verkeer en vervoer	848.931	110.000	2.643	961.574
Wonen	12.487	0	959	13.446
3. Bedrijvigheid	376.475	68.133	833	445.441
Lokale economie	149.746	46.000	0	195.746
Regionale economie	226.729	22.133	833	249.695
4. Bestuur en ondersteuning	56.281	0	0	56.281
Bestuur en Regionale samenwerking	53.781	0	0	53.781
Dienstverlening	2.500	0	0	2.500
Algemene middelen	154.293	3.434.923	5.000	3.594.216
Algemene middelen	154.293	3.434.923	5.000	3.594.216
Eindtotaal	3.318.006	3.623.056	1.436.884	8.377.946
	40%	43%	17%	

3.4 Impact van de maatregelen

Bij het bepalen van de keuzes in maatregelen is het effect een belangrijk weegmiddel. Daartoe onderscheiden wij keuzes die als 'laaghangend fruit' te typeren zijn (A), bestuurlijke keuzes met beperkte impact (B) en fundamentele keuzes met grote maatschappelijke impact (C). Daarnaast hebben we de categorie GR ingevoegd. Alle geïnventariseerde maatregelen zijn ingedeeld in één van deze vier categorieën. Dit levert het volgende beeld op:

Impact	2026	%
A. Laaghangend fruit	709.450	8%
B. Bestuurlijke keuze	5.270.207	63%
C. Fundamentele keuze	965.861	12%
GR	1.432.428	17%
Totaal	8.377.946	100%

Binnen de (sub-) totalen uit de tabel bestaat nog een verscheidenheid wat betreft de impact (van laaghangend fruit tot maatregelen met grote maatschappelijke impact). 'Laaghangend fruit' betreft slechts 8% van het totaalbedrag, dat geeft aan dat er hoe dan ook sprake zal zijn van een stevige impact van de bezuinigingsmaatregelen.

Tot slot hebben we de opbrengst van de maatregelen ingedeeld naar impact per programma en taakveld. Hieruit blijkt dat het in het programma samenleving grotendeels om fundamentele keuzes gaat en maatregelen bij GR'en. Bij Leefomgeving zijn veel bestuurlijke keuzes te maken met beperktere impact. In de Algemene dekkingsmiddelen zijn bestuurlijke keuzes te maken. Dit betreft de hoogte van de lokale lasten.

regelen 2026	A. Laaghangend fruit	B. Bestuurlijke keuze	C. Fundamentele keuze	GR
1. Samenleven	257.250	190.135	829.000	1.366.000
1. Vitaliteit	30.000	0	642.000	104.000
2. Talentontwikkeling	0	51.750	0	0
3. Zorg voor elkaar	15.232	80.503	0	0
4. Werk en inkomen	4.000	52.400	89.000	518.000
5. Opvoeden en opgroeien	60.000	0	0	359.000
6. Thuiswonen	41.712	0	0	12.000
7. Hulp bij meedoen	106.306	5.482	98.000	373.000
2. Leefomgeving	339.236	1.146.621	88.640	65.126
Gebiedsontwikkeling	85.798	92.220	0	271
Openbare orde en veiligheid	4.000	27.797	9.700	2.185
Openbare ruimte en duurzaamheid	55.500	314.139	14.000	58.993
Verkeer en vervoer	192.851	701.065	64.940	2.718
Wonen	1.087	11.400	0	959
3. Bedrijvigheid	27.416	372.132	44.591	1.302
Lokale economie	0	151.155	44.591	0
Regionale economie	27.416	220.977	0	1.302
4. Bestuur en ondersteuning	23.555	30.133	2.593	0
Bestuur en Regionale samenwerking	23.555	27.633	2.593	0
Dienstverlening	0	2.500	0	0
Algemene middelen	61.993	3.531.186	1.037	0
Algemene middelen	61.993	3.531.186	1.037	0
Eindtotaal	709.450	5.270.207	965.861	1.432.428
	8%	63%	12%	17%

HOOFDSTUK 4

Inzicht per programma

In dit hoofdstuk wordt de beïnvloedbaarheid per programma toegelicht. Hierbij worden voor de activiteiten met de grootste beïnvloedbare ruimte de zoekrichtingen en maatschappelijke gevolgen benoemd.

We richten ons op de maatregelen met de meeste bijdrage aan de beïnvloedbare ruimte, en bespreken de genoemde zoekrichtingen (keuzemogelijkheden). Dit doen we voor drie grootteklassen.

Opbrengst 2026 per maatregel (€)	< 25.000	>25.000 <50.000	>50.000
1. Samenleven	168.673	340.712	2.133.000
2. Leefomgeving	333.356	288.114	1.018.153
3. Bedrijvigheid	65.208	126.591	253.642
4. Bestuur en ondersteuning	56.281	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	99.572	59.721	3.434.923
Totaal	723.090	815.138	6.839.718
<i>aantal maatregelen</i>	<i>149</i>	<i>23</i>	<i>45</i>

Zoals in hoofdstuk 3 is beschreven, de maatregelen betreffen kosten exclusief personele lasten. Dit kan vervolgens tot hogere besparingen leiden als ook de personeelskosten en overhead meebewegen.

4.1 Samenleven

Programma 1. Samenleven bestaat uit zeven onderdelen. In de begroting 2026 is de gemiddelde beïnvloedbare ruimte van deze onderdelen 8% van in totaal € 33 miljoen, met relatief grote verschillen tussen de onderdelen. Door het afnemen van verplichtingen en variërende incidentele lasten in de begroting stijgt de beïnvloedbaarheid van 2025 tot 2028 beperkt, door verplichtingen die langdurig vastliggen (in ieder geval tot en met 2028).

Productgroep	BG 2026	BG 2027	BG 2028
1. Vitaliteit	37%	38%	38%
2. Talentontwikkeling	25%	23%	24%
3. Zorg voor elkaar	23%	24%	25%
4. Werk en inkomen	7%	7%	7%
5. Opvoeden en opgroeien	10%	10%	10%
6. Thuiswonen	10%	11%	11%
7. Hulp bij meedoen	10%	9%	9%

Keuzeopties > 50.000 euro (Samenleven)

Van de totale besparingsmogelijkheden in programma 1. Samenleven van € 2,6 miljoen in 2026, wordt het merendeel (€ 2,1 miljoen) gevormd door maatregelen boven de € 50.000. Er is slechts

één maatregel uit de categorie 'laaghangend fruit'. Twee maatregelen betreffen een fundamentele keuze, op het gebied van sportaccommodaties (Vitaliteit) en toegang/eerstelijnsvoorzieningen (Hulp bij meedoen).

Vijf maatregelen betreffen (6%) taakstellingen voor Gemeenschappelijke Regelingen, de bestuurlijke opdrachten om deze bedragen in te vullen en hard te maken lopen thans nog. In totaal is hier in 2026 € 1,3 miljoen aan maatregelen mee gemoeid.

Product	Maatregel	Type	Impact	2026
Sportaccommodaties	Sluiten de Vosse	Kostenbesparend	C. Fundamentele keuze	642.000
Volksgezondheid	Bijdrage aan GR Hecht	GR	GR	104.000
Arbeidsparticipatie	Bijdrage aan GR KDB	GR	GR	146.000
Inkomensregelingen	Bijdrage aan GR ISD Bollenstreek	GR	GR	372.000
Gesloten plaatsing	Bijdrage aan GR SOZ	GR	GR	315.000
Begeleiding (WMO)	Bijdrage aan GR ISD Bollenstreek	GR	GR	372.000
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (7)	Stopzetten investeringen in kwaliteit Voor ieder 1	Kostenbesparend	C. Fundamentele keuze	98.000
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (7)	Scherper begroten budget 'bijdrage aan adviezen door derde'	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	84.000

Overige maatregelen (Samenleven)

In programma 1 worden nog negen maatregelen genoemd tussen € 25.000 en € 50.000. Drie maatregelen zijn relatief eenvoudig te nemen, waarvan twee scherper begroten betreffen (lucht in de begroting). Verder is de impact groter (impact B en C) of onzeker (GR).

Product	Maatregel	Type	Impact	2026
Sportbeleid en activering	Scherper begroten sportbeleid en activering	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	30.000
Samenkracht en burgerparticipatie (3)	Stoppen met Mantelzorgwaardering	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	26.000
Samenkracht en burgerparticipatie (3)	Stoppen met activiteiten in het kader van eenzaamheid: inspiratiegroep omzien naar elkaar/Website herken eenzaamheid.nl	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	30.000
Inkomensregelingen	Stoppen met Volwassenfonds Sport en cultuur	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	43.000
Inkomensregelingen	Stoppen met regeling Stichting Leergeld	Kostenbesparend	C. Fundamentele keuze	49.000
Inkomensregelingen	Stoppen Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur	Kostenbesparend	C. Fundamentele keuze	40.000
Jeugdhulp begeleiding	Bijdrage aan GR ISD Bollenstreek	GR	GR	41.000
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Scherper begroten budget Regionale Educatieve Agenda (REA)	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	40.000
Beschermde wonen (WMO)	Laten vervallen budget preventie	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	41.712

Tenslotte zijn er nog 22 kleinere maatregelen die tellen op tot €169.000. Dit betreft vooral lagere subsidies of vergoedingen, een groot aantal wordt aangemerkt als categorie B. Bestuurlijke keuze.

4.2 Leefomgeving

Programma 2. Leefomgeving bestaat uit vijf onderdelen, de totale beïnvloedbare ruimte in de begroting 2026 in het model komt neer op 12% van in totaal € 21 miljoen. De aangeleverde maatregelen hebben een totaal bedrag aan keuzeopties van € 1,6 miljoen in 2026. Dit bedrag loopt af naar € 1,3 miljoen in 2028.

In 2026 is er ook de mogelijkheid om de grondexploitatie Dunant Staete stop te zetten. Dit levert een incidentele besparing op van € 1,1 miljoen. Het stopzetten van deze grondexploitatie is niet opgenomen in het totaal bedrag van de keuzeopties.

Productgroep	BG 2026	BG 2027	BG 2028
Gebiedsontwikkeling	21%	28%	35%
Openbare orde en veiligheid	8%	12%	14%
Openbare ruimte en duurzaamheid	5%	5%	6%
Verkeer en vervoer	21%	20%	21%
Wonen	37%	36%	15%

Keuzeopties > 50.000 euro (Leefomgeving)

De grootste opties in programma 2. Leefomgeving zijn in totaal 11 maatregelen met bij elkaar € 1,0 miljoen aan besparingen. Van de categorie 'laaghangend fruit' vallen maar drie regels in deze grootste categorie: het verlagen van het budget voor adviezen door derden (RO) en twee keer het aanpassen van een afschrijvingstermijn. De meeste grote maatregelen vallen onder Verkeer en vervoer. Bij Milieubeheer is de 6% taakstelling van ODWH opgenomen.

Product	Maatregel	Type	Impact	2026
Ruimtelijke ordening	Schrappen budget Omgevingsvisie	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	62.220
Ruimtelijke ordening	Verlagen budget bijdrage aan/adviezen door derden	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	85.000
Milieubeheer	Schrappen budget grootschalige opwek duurzame elektriciteit (muv bijdrage RES) bespaart €60.000	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	60.000
Milieubeheer	Bijdrage ODWH	GR	GR	58.993
Parkeren	Afstoten van parkeergarage Henri Dunantplein	Kostenbesparend	C. Fundamentele keuze	64.940
Verkeer en vervoer	Verlagen budget voor voorbereidingskosten projecten naar €0	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	104.000
Verkeer en vervoer	Verlagen investeringsbudgetten reconstructies wegen	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	325.000
Verkeer en vervoer	Lagere afschrijvingslasten door het uitstellen van de investeringsbudgetten	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	75.000
Verkeer en vervoer	Hogere opbrengsten degeneratie-inkomsten	Inkomensverhogend	B. Bestuurlijke keuze	100.000
Verkeer en vervoer	Afschrijvingstermijn wegen nieuwe investeringen verhogen van 20 jaar naar 30 jaar	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	83.000

Overige maatregelen (Leefomgeving)

In de categorie met kleinere bedragen zijn negen maatregelen genoemd, met een totale waarde van €288.000. Het gaat desondanks om keuzes met grote of fundamentele impact.

Product	Maatregel	Type	Impact	2026
Ruimtelijke ordening	Schrappen budget Bijdrage aan/adviezen door derden	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	30.000
Milieubeheer	Stoppen met de bouwjaren aanpak levert een besparing van €30.000 op	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	30.000
Milieubeheer	Schrappen van budget voor het ondersteunen van lokale initiatieven levert een besparing van €35.000 op	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	35.000
Milieubeheer	Stoppen met de energiecoaches levert een besparing op van €25.000	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	25.000
Milieubeheer	Schrappen budget communicatie energietransitie bespaart €25.000	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	25.000
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Verlagen investering in vaste planten en beplanting €	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	37.000
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Verminderen subsidie aan speeltuinen	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	28.613
Verkeer en vervoer	Schrappen budget Bijdrage aan/adviezen door derden (€ 44.073)	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	44.073
Verkeer en vervoer	Herinrichting Prinses Irenelaan	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	33.428

In het programma Leefomgeving zijn relatief veel kleine maatregelen genoemd: 39 regels met een totaalbedrag van € 288.000. Ook in dit programma gaat het om relatief veel opties die als B. bestuurlijke keuze worden aangemerkt.

4.3 Bedrijvigheid, Bestuur en Algemene dekkingsmiddelen

De beïnvloedbaarheid van Programma 3. Bedrijvigheid bedraagt 57% in 2026 op een begroting van bijna € 1 miljoen. Programma 4. Bestuur en ondersteuning is voor 4% beïnvloedbaar (op het totaalbedrag € 3 miljoen). Algemene dekkingsmiddelen (€ 9 miljoen begroting) komen in het model op 10% beïnvloedbaar.

Productgroep	BG 2026	BG 2027	BG 2028
Lokale economie	64%	67%	69%
Regionale economie	53%	56%	71%
Bestuur en Regionale samenwerking	5%	5%	5%
Dienstverlening	4%	4%	4%
Algemene middelen	10%	20%	20%

Keuzeopties > 50.000 euro

De 3 programma's kennen zes grote keuzeopties. De grootste bedragen vallen bij Belastingen, dit betreft dan ook maatregelen om inkomsten te vergroten in plaats van kosten verlagen.

Product	Maatregel	Type	Impact	2026
Economische promotie	Overig	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	96.405
Economische ontwikkeling	Bijdrage Projecten Uitvoeringsprogramma Economic Board Duin- en Bollenstreek	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	157.237
Belastingen overig	Invoeren Hondenbelasting	Inkomensverhogend	B. Bestuurlijke keuze	110.000
Belastingen overig	Invoeren Toeristenbelasting	Inkomensverhogend	B. Bestuurlijke keuze	75.000
Belastingen overig	ximalisering OZB opbrengsten - onbenutte belastingcapaciteit	Inkomensverhogend	B. Bestuurlijke keuze	2.998.950
Belastingen overig	Procentuele verhoging diverse belastingen	Inkomensverhogend	B. Bestuurlijke keuze	250.973

Overige maatregelen

Ook zijn er nog vijf kleinere maatregelen tussen € 25.000 en € 50.000, met relatief grote impact.

Product	Maatregel	Type	Impact	2026
Economische promotie	De kosten voor evenementen doorbelasten aan de organisatoren van het evenement	Inkomensverhogend	B. Bestuurlijke keuze	46.000
Economische promotie	Bloemencorso	Kostenbesparend	C. Fundamentele keuze	44.591
Economische ontwikkeling	Exploitatiebijdrage St. Greenport Duin- en Bollenstreek	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	36.000
Overhead	Advertentiekosten gemeenteberichten bezuiniging	Kostenbesparend	A. Laaghangend fruit	30.471
Overhead	Advertentiekosten gemeenteberichten	Kostenbesparend	B. Bestuurlijke keuze	29.250

In de groep met keuzeopties tot € 25.000 komen tot slot 31 verschillende maatregelen naar voren, met een totaalbedrag van € 221.000 in 2026.

4.4 Belastingmaatregelen

Bij het inventariseren van maatregelen in de belastingen is gerekend met het 'redelijk peil'. Om in aanmerking te komen voor een extra bijdrage uit het Gemeentefonds, de artikel 12 Financiële verhoudingswet procedure, moet de gemeente een redelijk niveau hebben voor eigen inkomsten. Om te bepalen of een gemeente hiervoor in aanmerking kan komen moet het een minimaal percentage aan belastingen heffen. Dit niveau is voor de begroting 2025 vastgesteld op 0,1595%. Rekening houdend met de bekende WOZ-waarde en de geraamde OZB-opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit OZB voor 2025 € 2.998.950.

Op het moment dat een procentuele stijging van het OZB-tarief wordt overwogen, zou dit leiden tot onderstaande extra opbrengsten:

Belastingsoort	1%	5%	10%	15%	25%
Onroerende Zaakbelasting	56.300	281.500	563.000	844.500	1.407.500

Met betrekking tot overige belastingsoorten is gerekend met een procentuele verhoging conform onderstaande tabel:

Belastingsoort	5%	10%	15%	25%
Precariobelasting	550	1.100	1.650	2.750
Secretarieleges*	21.250	42.500	63.750	106.250
Leges omgevingsvergunningen**	23.678	47.357	71.035	118.392
Begrafenisrechten	4.050	8.100	12.150	20.250
Marktgelden	666	1.333	1.999	3.331
Totaal	50.194	100.390	150.584	250.973

* De secretarieleges kennen het principe van maximumtarieven. Deze ruimte kan alleen worden benut voor zover de tarieven niet op het wettelijk maximum zijn vastgesteld.

** Deze heffing kent het wettelijk kader van maximaal kostendekkend. De hier berekende theoretische ruimte kan alleen benut worden voor zover deze niet kostendekkend zijn en er tevens ook werkelijke kosten kunnen worden toegerekend.

Het potentieel aan OZB ten opzichte van het redelijk peil en de overige belastingsoorten zijn meegenomen in het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen.

Bijlage 1

Theoretische basis

Voor de gemeente Hillegom voert Berenschot een onderzoek uit waarbij kort gezegd 'de vrije ruimte in de begroting' wordt onderzocht. Om dit systematisch en geobjectiveerd te onderzoeken wordt vertrokken vanuit het begrip *beleidsvrijheid*. Hoe meer beleidsvrijheid, hoe meer potentieel vrije ruimte in de begroting waar eigen keuzes mogelijk zijn. Kijkend door deze bril wordt onderscheid gemaakt in wettelijke taken, convenanttaken (eigen afgesloten convenanten, inclusief bijvoorbeeld landelijke convenanten zoals het Klimaatakkoord) en autonome taken. Binnen deze categorieën bestaat nuance. In deze notitie wordt een framework beschreven waarmee zo objectief mogelijk naar de taakindeling van de gemeente wordt gekeken en een conceptueel model wordt uitgewerkt waarbij modelmatig en als vertrekpunt de vrije ruimte wordt bepaald. Dit krijgt later inkleuring en nuancering door vervolgstappen uit te werken. Het resultaat van deze stappen is een basisanalyse van de beschikbare ruimte in de begroting. De basisanalyse verrijken we in vervolgens met specifieke informatie per beleidsterrein, zoals het eigen beleid van de gemeente. Hierbij verfijnen we ook taakvelden naar individuele activiteiten.

Definitie beleidsvrijheid

Beleidsvrijheid is een ruim en breed begrip. Er is geen absoluut objectieve maat voor het vaststellen van de mate van beleidsvrijheid. Voor dit onderzoek wordt aangesloten bij de definitie van de Raad voor het Openbaar Bestuur (2019) van beleidsvrijheid:

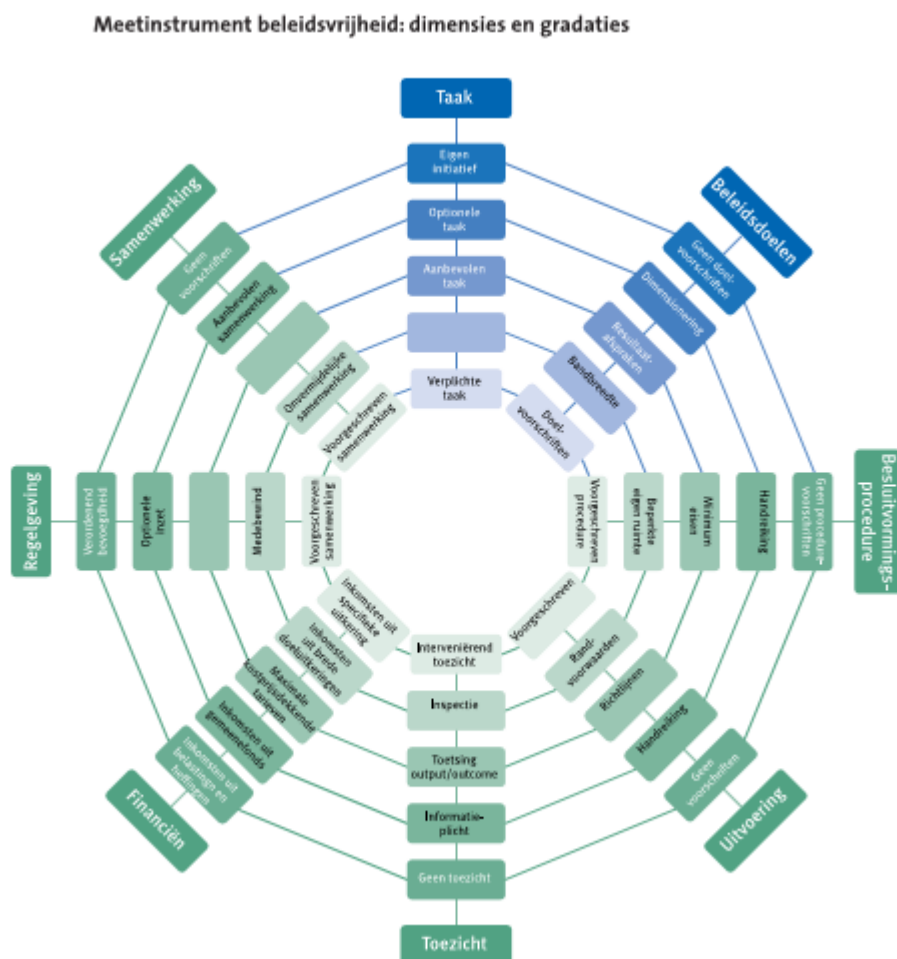
"De mate waarin de uitkomsten van beleid tussen (overheden) mogen verschillen. Waar het kort gezegd om gaat, is om vast te stellen in welke mate (overheden) in staat worden gesteld om eigen afwegingen te maken over de inzet van hun middelen en daarmee zelfstandig de uitkomsten van het beleid mogen en kunnen bepalen."

Beleidsvrijheid kan inzichtelijk gemaakt worden door consequent na te gaan in hoeverre de betrokken overheid vrij is om zelf de beleidsdoelen te bepalen. Dit kan worden afgeleid uit wat in wet- en regelgeving is bepaald over met name de taak en de beleidsdoelen. Bij de taak gaat het erom of dit een wettelijke taak is of een aanbevolen taak of een eigen initiatief. De mate waarin nauwkeuriger is bepaald hoe de taak moet worden uitgevoerd, aan welke eisen de besluitvorming moet voldoen en hoe er al dan niet moet worden samengewerkt, geeft een indicatie in welke mate de gemeente vrij is zelf de uitkomst van het beleid te bepalen. Als het Rijk bepaalt dat een gemeente een taak moet uitvoeren, dan is de beleidsvrijheid per definitie kleiner. De mate waarin de gemeente vrij zelf haar beleidsdoelen en daarmee verbonden taak kan vaststellen, wordt bepaald door de mate waarin zij zelf aanvullende regels kan stellen, gehouden is aan uitvoeringsregels, regels over besluitvorming en/of zij vrij is te kiezen in de samenwerking. Dit kan per onderdeel variëren van geheel vrij, wenselijk, dwingend tot verplicht. De vormen waarin dit tot uitdrukking komt zijn handreikingen of kaders, als een lichte vorm van sturing, overgaand in richtlijnen of modellen, die al meer dwingend zijn, tot verplichtingen (ROB 2019). Deze manier van werken is vervat in een framework beleidsvrijheid.

Framework beleidsvrijheid

Voor het vaststellen van de mate van beleidsvrijheid wordt aangesloten bij het eerder door de Tilburg University en B&A Groep ontwikkelde framework voor beleidsvrijheid (B&A Groep & Tilburg University 2006). In dit framework zijn de dimensies taak, beleidsdoelen, regelgeving, samenwerking en toezicht uitgewerkt (zie figuur 1). In de uitwerking van dit model is door B&A Groep een totaalconclusie per beleidstaak getrokken.

De Raad voor het Openbaar Bestuur stelt dat de taak en het doel het vertrekpunt en het zwaartepunt zijn bij het bepalen van de beleidsvrijheid. De overige dimensies vormen nuancerings op de hoofdindeling die, aldus de ROB, op die wijze ontstaat (zie ook p.49 e.v., beleidsvrijheid geduid). In dit onderzoek wordt hierbij aangesloten voor de inkleuring van het begrip beleidsvrijheid. Hierbij zijn taak, beleidsdoel, regelgeving en samenwerking als relevante dimensies genomen; toezicht is hierbuiten gelaten. Hierbij wordt aangesloten bij de argumentatie van de ROB: *“De vorm van toezicht beperkt niet de beleidsinhoudelijke vrijheid. Toezicht is een afgeleide van de normen die er gelden voor het beleid.”*

Figuur 1: Framework Beleidsvrijheid (bron: Tilburg University, B&A Groep 2006; ROB 2019)

Bijlage 2. Maatregelen

1. SAMENLEVEN

1.1 Vitaliteit

Sportaccommodaties

Maatregel 1: Stoppen/verlagen subsidie Stichting De Zanderij (2027 € 0 - € 268.260) structureel

De gemeente subsidieert Stichting De Zanderij. De stichting beheert en exploiteert het sportpark. Minder budget kan leiden tot achterstallig onderhoud aan velden, gebouwen en apparatuur, wat de veiligheid en gebruiksvriendelijkheid vermindert en op langere termijn hogere kosten betekent. Om de subsidie te compenseren moeten lidmaatschapsgelden omhoog. Daarmee wordt sporten minder toegankelijk. Dat heeft weer effect op gezondheid, welzijn en sociale cohesie. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 2: Sluiten zwembadcomplex en sportaccommodatie De Vosse (2027 ~ € 642.000, excl. incidentele kosten)

Het is niet reëel om het gehele complex te sluiten, in dat geval ontstaat er een tekort aan een sporthal en sportzaal en kan de gemeente haar wettelijke taak niet uitvoeren. Enkel het sluiten van het zwembadcomplex brengt een besparing, maar hoe hoog deze exact is, vraagt nader onderzoek.

Het sluiten en afstoten van het zwembad heeft grote gevolgen voor Hillegom en haar inwoners. Zij moeten uitwijken naar andere zwembaden in omliggende gemeenten. Bewoners verliezen een plek om te zwemmen, sporten, en recreëren. Vooral gezinnen met kinderen, ouderen, en mensen met een laag inkomen worden hierdoor geraakt. Daarnaast biedt zwemmen een laagdrempelige manier van lichaamsbeweging en is het een ontmoetingsplaats voor mensen. Medewerkers van het zwembad verliezen hun baan. Alternatieve zwembaden in de omgeving kunnen te ver weg zijn of te duur, waardoor een deel van de gemeenschap wordt uitgesloten.

Incidentele kosten om de boekwaarde af te waarderen zijn hierin niet meegenomen.

Sportbeleid en activering

Maatregel 1: Scherper begroten (2026 € 30.000) structureel

Op deze taakomschrijving is sprake van onder uitputting. Zonder impact kan het begrote bedrag worden bijgesteld.

Maatregel 2: Stoppen/verlagen subsidie campagnevoering PandoNetwork voor Healty Hillegom (2027 € 0 - € 68.000) structureel

Het PandoNetwork voert projecten uit voor Healthy Hillegom. De inzet is om de gezonde keuze de makkelijke keuze te maken. Dit zijn preventiemaatregelen. Verlagen van de subsidie betekent minder projecten en minder zichtbaarheid. Daarmee neemt het effect van preventieve af. Voor het verminderen van de subsidie zijn gesprekken met het PandoNetwork nodig om de mogelijkheden in kaart te brengen. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 3: Stoppen/verlagen subsidie Sportsupport Kennemerland (2027 € 0 - € 193.000) structureel

De inzet van een buurtsportcoach heeft voor de gemeente veel toegevoegde waarde. Met name op het gebied van sociale cohesie, gezondheid, en participatie. Buurtsportcoaches maken sport en beweging toegankelijk voor alle inwoners, ongeacht leeftijd, financiële situatie of fysieke capaciteiten. Ze stimuleren een actieve leefstijl, wat bijdraagt aan het verminderen van gezondheidsproblemen zoals obesitas, diabetes en stress. Daarnaast brengen zij verschillende groepen samen, zoals kinderen, ouderen, nieuwkomers, en mensen met een beperking. Dit versterkt de onderlinge verbondenheid in buurten. Door sportactiviteiten te organiseren, bieden buurtsportcoaches een positieve invulling van vrije tijd, wat jongeren kan afhouden van risicogedrag. Daarnaast ondersteunen buurtsportcoaches sportverenigingen en scholen met kennis, netwerk en organisatiekracht. Ze fungeren als schakel tussen verenigingen, scholen, wijkorganisaties en de gemeente, wat samenwerking vergemakkelijkt. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 4: Stoppen met Regionaal regisseur aangepast sporten (2027 € 6.000) structureel

Stoppen met deze subsidie betekent minder coördinatie en ondersteuning voor inwoners met een beperking om te sporten. Daarmee wordt de kans op eenzaamheid en verminderde gezondheid en welzijn vergroot. Het stoppen heeft ook invloed op de subsidie van andere gemeenten.

Volksgezondheid

Maatregel 1: Bijdrage aan Hecht € 104.000

1.2 Talentontwikkeling

Cultureel erfgoed

Maatregel 1: Afbouwen subsidieverstrekking (€ 2.750; € 5.500; € 8.250)

Impact, bestuurlijke keuze.

€ 11.000,- hebben we nodig voor het geven van subsidie aan eigenaren van gemeentelijke woonhuismonumenten. Daarmee geven we uitvoering aan: de gemeentelijke afspraken voor gemeentelijke monumenten in de subsidieverordening (beïnvloedbaar).

Door het budget om te buigen voor de gemeentelijke afspraken zal de zorg voor gemeentelijk erfgoed afnemen. Er is geen compensatie meer voor de verplichting van de eigenaar om het eigendom in stand te houden. Het effect op de eigenaren kan groot zijn. Er dient rekening gehouden te worden met een afbouwperiode van 4 jaar.

Maatregel 2: Beperken taken gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit (€ 4.500; € 4.500; € 4.500)

Impact, bestuurlijke keuze.

Op het moment dat de gemeentelijke adviescommissie enkel nog uitvoering geeft aan de wettelijke verplichting voor rijksmonumenten in de omgevingswet, zou een besparing kunnen worden gerealiseerd. Dit zou betekenen dat geen uitvoering meer gegeven kan worden aan:

- de gemeentelijke afspraken voor gemeentelijke monumenten in de erfgoedverordening (beïnvloedbaar).
- de gemeentelijke afspraken voor karakteristieke panden in het omgevingsplan (beïnvloedbaar).
- de gemeentelijke afspraken voor gemeentelijk beschermd dorpsgezicht in de erfgoedverordening en omgevingsplan (beïnvloedbaar).

Maatregel 3: Schrappen werkbudget (€ 10.000; € 10.000; € 10.000)

Impact, bestuurlijke keuze.

Een deel van het budget hebben we nodig als werkbudget. Daarmee geven we uitvoering aan: het laten uitvoeren van incidenteel onderzoek en advies op het gebied van gemeentelijk erfgoed (beïnvloedbaar).

De uitgaven verschillen per jaar. Door het budget om te buigen voor de gemeentelijke afspraken zal de zorg voor gemeentelijk erfgoed afnemen. Het maatschappelijk effect kan groot zijn. Belangenverenigingen op het gebied van erfgoed zijn mondig. Erfgoed van Hillegom is deel van haar uitstraling en identiteit.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Maatregel 1: opheffen van de kunstcommissie (2027 € 2.600) structureel

De kunstcommissie is een adviescommissie voor beeldende kunst in de buitenruimte. De commissie geeft gevraagd en ongevraagd advies. De adviescommissie bestaat uit professionals die beoordelen welke vereisten er zijn voor het plaatsen van kunst in de buitenruimte. Als beeldende kunst in de openbare ruimte niet meer wordt gefinancierd, worden er geen kunstwerken meer geplaatst. Het advies van de Kunstcommissie is in dat geval niet meer nodig.

Maatregel 2: minder of geen wisselende kunstcollectie meer in het gemeentehuis van Hillegom (2027 maximaal € 15.000) structureel

Betreft kosten voor Kunstuitleen, die kunst van voornamelijk lokale kunstenaars uitlenen tegen een vergoeding. Het gaat om de kunstinrichting van het gemeentehuis. Er worden schilderijen bij de Kunstuitleen gehuurd die jaarlijks worden gewisseld. Dit is ter verfraaiing van het gemeentehuis.

Eventuele schade aan de geleende schilderijen wordt ook uit dit budget betaald. Als er minder of geen kunst meer wordt geleend bij de Kunstuitleen, steunt de gemeente Hillegom haar lokale kunstenaars minder en zullen de muren van het gemeentehuis kaler zijn.

Maatregel 3: geen nieuwe beeldende kunst plaatsen in de openbare buitenruimte (2027 maximaal € 35.920) structureel

Er lopen nog 2 kunstprojecten, waar contracten met kunstenaars zijn afgesloten. Deze projecten kunnen niet worden geannuleerd. Vanaf 2027 zijn er geen verplichtingen. Als dit budget vervalt, kunnen er vanaf 2027 geen nieuwe beeldende kunstwerken worden geplaatst in de openbare buitenruimte. De verfraaiing van de leefomgeving gaat hiermee achteruit. Sociale cohesie als gevolg van een kunstwerk stopt hierbij ook.

Maatregel 4: Stoppen/verlagen subsidie De Kulturele Raad (2027 € 0 - € 72.617) structureel

De stichting cultuurbeleving Hillegom (Kulturele Raad) biedt inwoners van Hillegom diverse culturele activiteiten, cursussen en theaterprogramma's. Het wegvallen van deze subsidie betekent een verschraving van het culturele aanbod in Hillegom. De huidige overeenkomst loopt t/m 2025. Het pand kan verkocht worden en de andere maatschappelijke en culturele huurders moeten een ander (commercieel geprijsde) ruimte moeten zoeken. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 5: Stoppen subsidie Hillegomse Muziekschool (2027 € 217.862) structureel

Hillegomse muziekschool kan met de subsidie een divers en betaalbaar programma op het gebied van muziek voor kinderen en volwassenen aanbieden. Met het wegvallen van de subsidie is er geen bestaansrecht meer voor de muziekschool. Muziekonderwijs is dan niet meer toegankelijk voor het merendeel van de inwoners. Ook een gedeeltelijke bezuiniging is niet mogelijk voor de Muziekschool. Dit is in 2021 al onderzocht. Daaruit blijkt dat er 20+ personeel in vaste dienst is (wat hoge wettelijke transitievergoedingen heeft), is er een huurverplichting met het Fioretti College voor gebruik van het pand en heeft de Muziekschool vanuit de gemeente de opdracht gekregen breed en laagdrempelig toegankelijk te zijn (zoals in lijn met de doelen van de MAG). Met een gedeeltelijke bezuiniging zijn al deze verplichtingen niet meer mogelijk en zou de Hillegomse Muziekschool geen bestaansrecht meer hebben. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Media

Maatregel 2: Openingstijden bibliotheek verminderen (2027 PM) structureel

Een bezuiniging op de subsidie aan de bibliotheek heeft een grote impact op het bestaan van de bibliotheek en de rol die de bibliotheek vervult voor haar inwoners. Met ingang van 2026 heeft de gemeente een zorgplicht voor de bibliotheek. De gemeente moet zorgdragen voor een volwaardige bibliotheek. Dit is een wettelijke verplichting: ter beschikking stellen van kennis en informatie, bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie, bevorderen van lezen en literatuur,

organiseren van ontmoeting en debat, laten kennismaken met kunst en cultuur. Bezuinigen op de openingstijden van de bibliotheek verzwakt de bibliotheek en daarmee ook de kwaliteit van zorg vanuit de gemeente. De bibliotheek wordt minder toegankelijk voor de inwoner, terwijl de bibliotheek een steeds belangrijkere maatschappelijke partner is. De precieze contouren voor de aankomende zorgplicht zijn nog niet duidelijk. Dat maakt dat nu nog niet te zeggen valt of er op bijvoorbeeld openingstijden mag worden bezuinigd. We verwachten eind 2025 de definitieve wet onder ogen te krijgen. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 2: minder activiteiten (2027 PM) structureel

De bibliotheek organiseert verschillende activiteiten voor uiteenlopende doelgroepen. Als dit wegvalt, worden er minder (diverse) doelgroepen bereikt. Dit staat haaks op de wettelijke taken van de bibliotheek, die juist moet zorgen voor onder andere ontmoeting, ontwikkeling en informatie. Bij het verminderen van bepaalde activiteiten moet eerst nader onderzoek worden gedaan naar de (financiële) gevolgen, voordat met zekerheid kan worden gesteld hoe hoog de besparing zal zijn. De gemeente moet zorgen voor een volwaardige bibliotheekvestiging. Bezuinigen op de activiteiten van de bibliotheek verzwakt de bibliotheek en daarmee ook de kwaliteit van zorg vanuit de gemeente. De precieze contouren voor de aankomende zorgplicht zijn nog niet duidelijk. Dat maakt dat nu nog niet te zeggen valt of er op bijvoorbeeld openingstijden mag worden bezuinigd. We verwachten eind 2025 de definitieve wet onder ogen te krijgen. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Onderwijshuisvesting

Maatregel 1: Verlaging budget vergoeding niet verzekerde schade - Totaal (€ 14.500; € 14.500; € 14.500)

Geen of minimale impact, laaghangend fruit. In de afgelopen jaren zijn onderstaande budgetten niet (volledig) benut. Het budget kan met € 14.500 worden verlaagd zonder directe impact. Hier is wel een risico aan verbonden, kosten kunnen zich onverwachts toch voordoen. Het eigen risico van de gemeente is € 2.500 per schadegeval en glasschade is niet verzekerd.

1. 64201205.20 SCH/PO Mariastraat 30 (H) – Vergoeding niet verzekerde schade (€ 1.400; € 1.400; € 1.400)
2. 64201210.20 SCH/PO Prinses Irenelaan 32 (H) – Vergoeding niet verzekerde schade (€ 1.000; € 1.000; € 1.000)
3. 64201220.20 SCH/PO Willem de Rijkelaan 13 (H) – Vergoeding niet verzekerde schade (€ 1.000; € 1.000; € 1.000)
4. 64201225.20 SCH/PO Guido Gezellelaan 3-5 (H) – Vergoeding niet verzekerde schade (€ 1.300; € 1.300; € 1.300)
5. 64201230.20 SCH/VO Van den Endelaan 5a-b (H) – Vergoeding niet verzekerde schade (€ 8.000; € 8.000; € 8.000)
6. 64201235.20 SCH/PO Abellalaan 74 (H) – Vergoeding niet verzekerde schade (€ 600; € 600; € 600)
7. 64201240.20 SCH/PO Weerlaan 22 (H) – Vergoeding niet verzekerde schade (€ 1.200; € 1.200; € 1.200)

Maatregel 2: Invoeren minimaal kostprijs dekkende huur bij verhuur leegstand in bestaande schoolgebouwen

Geen wettelijk kader, extra activiteit: Wanneer bij nieuwbouw van een school ook gebouwd wordt voor kinderopvang, worden de bouwkosten voor de kinderopvang onder strikte voorwaarden door de gemeente voorgefinancierd. Hoewel de gemeente primair niet verantwoordelijk is voor het realiseren van ruimtes voor kinderopvang, is de gemeente wel gebaat bij voldoende opvangplekken. De voorgefinancierde kapitaallasten worden als huurlasten terugontvangen door de gemeente. In bestaande schoolgebouwen wordt geen huurvergoeding gevraagd bij verhuur van leegstand aan kinderopvang. Dit kan oneerlijke concurrentie tot gevolg hebben. Alsnog een vergoeding in de vorm van huur innen levert baten op. Voor commerciële partijen is het mogelijk een marktconforme huur op te leggen. Hier moet beleid voor komen.

Minimale impact, bestuurlijke keuze: Kinderopvang zijn instellingen met een commercieel oogmerk. Het in rekening brengen van huur past bij hun aangeboden activiteiten. Het in rekening brengen van huur heeft mogelijk invloed op het aanbod indien een kinderopvangorganisatie besluit niet langer gebruik te maken van de leegstaande ruimten in een schoolgebouw.

Openbaar basisonderwijs

Maatregel 1: Vergoeding aantal klokuren bewegingsonderwijs beperken tot wettelijke aanspraak gebaseerd op aantal leerlingen per 1 oktober voorafgaand jaar van toekenning

Wel wettelijk kader, niet strikt: scholen geven jaarlijks aan hoeveel klokuren bewegingsonderwijs zij willen laten inroosteren voor het daaropvolgende schooljaar. Jaarlijks blijkt dat een aantal scholen meer klokuren aanvragen dan waar zij wettelijk aanspraak op kunnen maken gezien het aantal leerlingen. Zowel de wettelijke klokuren als de extra klokuren worden ingeroosterd in de sportaccommodaties. De gemeente bekostigt alle klokuren. De bekostiging kan worden beperkt tot de klokuren waar een school wettelijk aanspraak op kan maken.

Beperkte impact, bestuurlijke keuze: Minder beschikbare klokuren betekent voor een school dat meer leerlingen tegelijkertijd les zullen krijgen, grotere groepen. Dit heeft impact op de gymleerkracht. Scholen hebben de verplichting om 2 x per week gymles te geven (2 x 45 minuten voor basisonderwijs, 3 x 45 minuten voor speciaal (basis)onderwijs).

Overige toelichting: Indien alleen de wettelijke klokuren worden ingeroosterd, heeft dat mogelijk consequenties voor de bezetting van de sportaccommodaties, tenzij scholen de extra uren alsnog laten inroosteren, maar zelf bekostigen.

1.3 Zorg voor elkaar

Samenkracht en burgerparticipatie

Maatregel 1: Verlagen subsidie nieuwe brede welzijnsorganisatie door aanpassen opdracht (2026 PM) structureel

In januari 2026 start de nieuwe brede Welzijnsorganisatie. Er worden nieuwe afspraken gemaakt binnen de subsidierelatie. Dit biedt de mogelijkheid om de subsidie te verminderen. De verlaging van de subsidie is mogelijk doordat de geplande overname mogelijk leidt tot een vermindering van overheadkosten en huisvestingslasten. Deze onderdelen hebben weinig tot geen impact.

Vermindering van activiteiten kan impact hebben. In het proces tot het komen van een nieuwe brede welzijnsorganisatie kan dit bekeken worden.

Maatregel 2: Stoppen met Mantelzorgwaardering (2026 circa € 30.000) structureel

Door het schrappen van dit budget gaat de waardering aan mantelzorgers omlaag, terwijl dit een ambitie is in de MAG. Het risico bestaat dat mantelzorgers zich minder gewaardeerd en gezien voelen.

Maatregel 3: Stoppen met activiteiten in het kader van eenzaamheid: inspiratiegroep omzien naar elkaar/Website herkeneenzaamheid.nl (2026 € 30.000) structureel

Stoppen kan leiden tot meer eenzaamheid onder ouderen en jongeren. Activiteiten die voortkomen uit de inspiratiegroep omzien naar elkaar worden niet meer georganiseerd. Dit past niet bij de ambitie om eenzaamheid te verminderen en meer mensen te laten omzien naar elkaar en mee te doen.

Maatregel 4: Stoppen met Sociale kaarten (2026 € 15.232) structureel

Door het opzeggen van het contract van de sociale kaart Meedoen in Hillegom per 1 januari 2026 kan deze besparing gerealiseerd worden. Dit is contractueel mogelijk omdat de overeenkomst afloopt per 1 januari 2026. Gelet op het gebruik van de sociale kaarten is dit een reële bezuiniging, zonder directe impact op inwoners en professionals.

Maatregel 5: Stoppen of afschalen met het beschikken van kleine subsidies (2026/2027 € 0 - € 25.000) structureel

A. Alzheimer Nederland (€2.000 euro)

Bij het stoppen van deze subsidie aan Alzheimer Nederland wordt het Alzheimercafé niet meer georganiseerd. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

B. Werkgroep Dementie vriendelijk Hillegom (In 2025 wordt er een nieuwe subsidie aanvraag verwacht voor 2026: laatste verlening betrof een eenmalige subsidie in 2023 t.h.v. € 7.525).

Bij het stoppen van deze subsidie zal de werkgroep Dementie verschillende laagdrempelige activiteiten in het kader van dementie niet meer kunnen uitvoeren. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

C. Stichting Fietsmaatjes (€ 3.000)

Bij het stoppen van deze subsidie zullen er minder mensen met een beperking ermee op uit worden genomen voor een fietstochtje in en om Hillegom. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

D. Adamas inloophuis (€ 6.978)

Bij het stoppen van deze subsidie kunnen minder mensen uit Hillegom gespecialiseerde hulp en ondersteuning vinden bij het hebben van kanker. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

E. Verminderen maatregelen voorkomen en bestrijden van discriminatie (€ 5.000)

In 2024 is aangekondigd dat dit aanvullend aanbod in 2025 en verder ter discussie staat. Inwoners, die discriminatie ervaren krijgen minder snel gehoor en hulp bij het nemen van deze maatregel.

Maatregel 6: Samenvoegen adviesraad sociaal domein (2027 €2.333) structureel

Door de adviesraad samen te voegen met Lisse of met Teylingen, of voor de gehele (Duin-) en Bollenstreek kan een besparing gerealiseerd worden. Ook kan toegewerkt worden naar het samengaan met de cliëntenraad van de ISD.

Maatregel 7: Verminderen aantal leden adviesraad sociaal domein (2027 € 18.000) structureel

In het instellingsbesluit Adviesraad Sociaal Domein Hillegom (ASD) staat benoemd dat de ASD uit minimaal 5 en maximaal 13 leden bestaat. Een optie is om het aantal leden te verminderen naar het minimale aantal van 5 leden, waardoor de jaarlijkse vergoeding verlaagd wordt. Bij een minimum van 4 vergaderingen per jaar levert dit een besparing op.

Maatregel 8: Opheffen van het Seniorenpodium (2027 €2.000) structureel

Door het opheffen vermindert de ouderenparticipatie. De adviesraad sociaal domein krijgt geen input meer.

1.4 Werk en inkomen

Arbeidsparticipatie

Maatregel 1: Bijdrage aan KDB €26.000

Inkomensregelingen

Maatregel 1: Bijdrage aan ISB Bollenstreek €372.000

Maatregel 2: Scherper begroten armoedegelden (2026 € 4.000) structureel

In de afgelopen jaren is er sprake van een kleine onderuitputting. Over 2023 en 2024 gaat dit gemiddeld over een bedrag van € 4.000.

Maatregel 3: Stoppen subsidie Speel-O-Theek Hillegom (2027 € 8.415) structureel

De gemeente subsidieert de Speel-O-Theek. Hierdoor is het voor inwoners mogelijk om via een abonnement speelgoed te huren. Impact op duurzaamheidsaspect en een nobel initiatief, vraag is of het een taak is voor de gemeente. Vanuit zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn wisselt per subsidie.

Maatregel 4: Stoppen met Volwassenfonds Sport en cultuur (2026 € 43.000) structureel

Door het stopzetten van deze regeling kunnen volwassenen met een laag inkomen minder of niet deelnemen aan sport en cultuur. Dit kan gevolgen hebben voor de gezondheid. Er maken nu +/- 90 volwassenen gebruik van deze regeling. Het naar beneden brengen van de inkomensgrens van 130% naar bijvoorbeeld 120 of 110% heeft weinig financieel effect. Daarnaast is er dan voor de groep werkende armen minder ondersteuning. Er is een opzegtermijn van 4 maanden voor 1 januari.

Maatregel 5: Stoppen met regeling Stichting Leergeld (2026 € 49.000) structureel

Wanneer kinderen geen gebruik meer kunnen maken van deze regeling kunnen zij gezondheidsproblemen (fysiek/psychisch) ontwikkelen. Door deze regeling is het voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen mogelijk om diverse schoolbenodigdheden, fiets, laptop etc. te ontvangen. In 2023 zijn 196 kinderen en 79 gezinnen ondersteund. Het naar beneden brengen van de inkomensgrens van 130% naar bijvoorbeeld 120 of 110% heeft weinig financieel effect. Daarnaast is er dan voor de groep werkende armen minder ondersteuning. Er is een opzegtermijn van 4 maanden voor 1 januari.

Maatregel 6: Stoppen Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur (2026 € 40.000) structureel

Wanneer kinderen geen gebruik meer kunnen maken van deze regeling kunnen zij gezondheidsproblemen (fysiek/psychisch) ontwikkelen. Door deze regeling is het voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen mogelijk om te sporten of cultuuractiviteit te doen. Het naar beneden brengen van de inkomensgrens van 130% naar bijvoorbeeld 120 of 110% heeft weinig financieel effect. Daarnaast is er dan voor de groep werkende armen minder ondersteuning. Er is een opzegtermijn van 4 maanden voor 1 januari.

Maatregel 7: Stoppen met Nederlandse SchuldHulpRoute (NSR)/ Geldfit (2026 € 5.000) structureel

NSR/Geldfit is gericht op schuldenpreventie om inwoners laagdrempelig en anoniem hulp te bieden bij het financieel zelfredzaam worden en/of het doorverwijzen naar passende schuldhulpverlening. Door dit preventieve aanbod aan te bieden, kunnen hogere kosten worden voorkomen. De gemeente heeft een overeenkomst met de NSR. Deze overeenkomst kan 2 maanden van tevoren worden opgezegd (per maart 2025)

Maatregel 8: Stoppen subsidie SchuldHulpMaatje/ Maatjes voor elkaar (2026 € 7.500) structureel

Stoppen met de subsidie betekent dat schuldhulpmaatje haar werkzaamheden niet kan voortzetten. In de werkzaamheden zit overlap met Humanitas en de ISD Bollenstreek. Als Schuldhulpmaatje wegvalt wordt het hulpaanbod minder fijnmazig.

Maatregel 9: Stoppen subsidie Papierwinkel Humanitas (2026 € 4.400) structureel

Wanneer met deze dienstverlening wordt gestopt heeft dit gevolgen voor de financiële situatie van inwoners doordat zij regelingen niet aanvragen en/of brieven niet lezen of begrijpen en daardoor 'verder' in de problemen raken. Inwoners kunnen bij de Papierwinkel in de bibliotheek een afspraak maken met een vrijwilliger voor o.a. het aanvragen van regelingen, begrijpen van brieven of het aanvragen van toeslagen/ kwijtschelding gem. Belastingen.

Maatregel 10: Stoppen subsidie Taalhuis (2027 € 16.380) structureel

Wanneer wordt gestopt met het Taalhuis heeft dit gevolgen voor inwoners met lage basisvaardigheden. Hierdoor kunnen zij minder meedoen. Het Taalhuis organiseert (digi)tale cursussen en activiteiten. Vanuit zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn wisselt per subsidie.

Maatregel 11: Stoppen subsidie Stichting Present (2027 € 9.513) structureel

Stichting Present helpt inwoners met een laag inkomen en/of in eenzaamheid met een klein netwerk met het aanpakken van diverse hulpvragen. Het is aanvullend op Welzijn maar heeft ook overlap. Stoppen met deze subsidie heeft tot gevolg vermindert het informele hulpaanbod aan inwoners.

Maatregel 12: Niet verlengen pilot Get a Grip Humanitas (2027 € 6.562,50) structureel

Stoppen met deze pilot betekent dat er geen/nauwelijks (preventieve) schuldhulpverlening voor jongeren is. Get a Grip is er voor jongeren die vragen of ondersteuning nodig hebben bij hun administratie en/of geldzaken. Jongeren worden geholpen bij de (financiële) overgang bij het worden van 18 jaar, (het opzetten van een) administratie, budgetteren en schulden. Humanitas biedt ondersteuning tot de leeftijd van 27 jaar. Dit betreft een pilot voor 2 jaar (2025 & 2026).

WSW en beschut werk**Maatregel 1: Bijdrage aan KDB €120.000****Maatregel: Stoppen project Lekker Fit (2027 € 22.000) structureel**

De verwachting is dat er door dit project meer inwoners uitstromen uit een uitkering en dat hun welzijn verbetert. Daarmee voorkomen we andere maatschappelijke kosten.

1.5 Opvoeden en opgroeien

Maatregel 1: Bijdrage aan SOZ €315.000 (meerdere taken)

Maatregel 2: Bijdrage aan ISD Bollenstreek €41.000 (meerdere taken)

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Maatregel 1: Bijdrage aan Holland Rijnland €3.000

Maatregel 2: Scherper begroten budget Regionale Educatieve Agenda (REA) (2026 € 40.000) structureel

Dit budget kan zonder grote impact beperkt worden. Er blijft dan jaarlijks € 10.000 over voor de organisatie van werkconferenties, training integraal arrangeren en de bijdrage aan vrouwenopvang ROSA Manus (onderdeel onderwijs). Een voorbehoud is wel dat vanuit dit budget (en mogelijk andere budgetten) acties vanuit de themawerkgroepen Ontwikkelagenda DBS gefinancierd kunnen worden. Die themawerkgroepen moeten nog starten en er is op dit ogenblik nog geen zicht op projecten die hieruit voortvloeien.

Maatregel 3: Peuteropvangsubsidie reguleren

A. Vergoede uren peuteropvangsubsidie (2026 minimaal € 15.000) structureel

Deze maatregel is al ingezet. In 2025 moet meer duidelijk worden hoeveel de besparing oplevert. Dit hangt mede af van de demografische aspecten. Op deze subsidie kan bezuinigd worden zodat deze doelgroep peuters nog steeds de mogelijkheid biedt tot opvang, maar wel beter past binnen de subsidie. Dat doen wij door het aantal vergoede uren per jaar te verlagen van 480 uur naar 320 uur. Ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag kunnen geld krijgen voor het gebruik van peuteropvang. Peuteropvang is een decentralisatie uitkering. In 2024 bleek (net als de jaren hiervoor) de uitkering onvoldoende. In 2024 moest er vanuit gemeentelijke middelen in Hillegom € 40.000 op toegelegd worden. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

B. Subsidieplafond instellen voor Peuteropvangsubsidie (2026 PM) structureel

Als maatregel A (vergoede uren peuteropvangsubsidie) zorgt dat we binnen het budget blijven wat we vanuit het Rijk ontvangen is deze maatregel niet nodig. Door het instellen van een subsidieplafond wordt de regeling kostenneutraal. De maatregelen kunnen negatieve impact hebben op kinderen doordat zij minder (of geen) gebruik kunnen maken van de ontwikkelingsmogelijkheden die de peuteropvang hen biedt. Ook kan het negatieve impact hebben op de kinderopvangaanbieders en ouders die minder uur gebruik kunnen maken van peuteropvang.

Samenkracht en burgerparticipatie

Maatregelen voor jongerenwerk komt terug bij 'Zorg voor elkaar' 'Samenkracht en burgerparticipatie' (2026 PM) structureel

Hillegom en Lisse hebben bestuurlijk het besluit genomen om te komen tot 1 nieuwe Welzijnsorganisatie in 2026. In de opdrachtverstrekking kan onderzocht worden welke besparing mogelijk is.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Maatregel 1: Schrappen ontschottingsbudget/maatwerkvoorziening (2026 € 5.000) structureel

Het stopzetten van het budget heeft invloed op het maatwerk wat geleverd kan worden aan inwoners, waardoor hulpvragen kunnen verergeren en duurdere of omvangrijkere inzet op termijn noodzakelijk is. In de praktijk wordt het maatwerkbudget weinig gebruikt. Het budget bestaat sinds 2023 en wordt ingezet ter bevordering van hulp-, en dienstverlening aan inwoners waar een kleine bijdrage kan leiden tot een duurzame oplossing buiten de kaders. Het hebben van een ontschottingsbudget sluit daarnaast aan bij bewegingen zoals de Hervormingsagenda jeugd en het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming.

Maatregel 2: Praktijkondersteuner huisarts-Jeugd GGZ (POH-J) deels of volledig vanuit Zorgverzekeringswet (Zvw) financieren (2027 € 8.000 - € 80.000) structureel

Deze maatregel is afhankelijk van de bereidheid van de zorgverzekeraar om bij te dragen. De Praktijkondersteuner speelt een belangrijke rol in de preventie. Anders financieren kan maar stoppen niet. Dat leidt onverminderd tot hogere kosten in de specialistische jeugdzorg.

Maatregel 3: Beperken of schrappen lokale uitvoeringsprogramma huiselijk geweld (beperken 2026 € 12.000) structureel (schrappen 2026 € 15.000) structureel

We starten vanaf 2025 met een lokaal uitvoeringsprogramma huiselijk geweld, aansluitend op het regionale programma. De optie beperken is dat we het inzet lokaal het minimale doen. Dit zijn dan met name communicatiecampagnes. De optie schrappen is dat we het lokale uitvoeringsprogramma niet starten. Dit levert geen directe knelpunten op. De afgelopen jaren waren hiervoor ook al middelen beschikbaar, die we niet benut hebben.

Maatregel 4: Stoppen/verminderen subsidie aanvullende diensten (2027 € 0 - € 155.000) structureel

De onderstaande subsidies hangen samen met de bezuinigingsopgave van HECHT. Het is daarom belangrijk om keuzes in een totale afweging te maken.

A. Groepsvoorlichting cursus bureau (2027 € 12.000) structureel

Dit zijn alle preventieve opvoedcursussen 0-18 jaar. Risico bij het stoppen is het verschuiven van vragen en meer druk op (andere) organisaties. Dit onderdeel komt ook terug in de bezuinigingsopgave van HECHT.

B. Nu niet zwanger (2027 € 6.000) structureel

Regionaal project op voorkomen ongewenste zwangerschappen kwetsbare inwoners. Risico van stoppen is een toename van ongewenste zwangerschappen met daarbij behorende maatschappelijke (zorg)kosten.

C. Weerbaarheidstrainingen (2027 € 17.000) structureel

Met het stoppen is het risico dat Preventief aanbod wordt verminderd. Optie is om met scholen in gesprek te gaan en te vragen trainingen uit eigen middelen te betalen of 50/50 bekostiging. Ook een optie is om te onderzoeken of er andere partijen zijn die trainingen aanbieden tegen een lager tarief.

D. Flexibel budget (2027 € 7.000) structureel

Voor een deel kan hier niet op bezuinigd worden. Want inzet JGZ teams 0-12 en inzet JGZ teams 12+ zijn wettelijke taken. Gezondheidsbevordering staat al besparingsvoorstel HECHT is daarmee wankel. Mogelijk kan al niets meer aanvullend worden afgenomen. Impact van geheel stoppen minder data, minder inzet scholen voorlichting, minder inzicht doordat dashboard kan worden gevuld.

E. Logopedie (2027 € 51.000 pakket 1 € 4.000 pakket 2) structureel

Pakket 1 bestaat uit spraak en taal screening in basisonderwijs, en onderzoek in basisonderwijs. Stoppen brengt risico dat kinderen met taal/spraakproblematiek niet vroegtijdig meer geholpen worden. Dat kan leiden tot problemen in onderwijs en zorgkosten. Niet elke gemeente neemt pakket 2 af. Pakket 2 gaat om peuterobservatie, evaluatie VvE 4,5,6, jaar. Preventieve logopedische zorg. Particulier niet/nauwelijks beschikbaar en wachtlijsten.

F. Verslavingspreventie (2027 € 11.000) structureel

Collectief aanbod i.s.m. voortgezet onderwijs. Preventie, voorlichting ouderavonden, gastlessen, trainen leerkrachten. Impact van stoppen is minder preventie, risico meer verslaving minder voorlichting.

G. CJG dienstverlening preventiecoördinator (2027 € 51.000) structureel

CJG is een wettelijke taak. De personele invulling is een keuze. Stoppen met de coördinator heeft grote impact. Verbinding binnen CJG, lokale en regionale coalities verdwijnt en verbinden alle preventieve lokale partners. Staat haaks op lijnen taskforce en ambities uit de MAG.

Gesloten plaatsen

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Gezinsgericht

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdbescherming

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdhulp begeleiding

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdhulp behandeling

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdhulp crisis LTA/GGZ-verblijf

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdhulp dagbesteding

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdhulp met verblijf overig

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Jeugdreclassering

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Maatwerkdienstverlening 18-

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Pleegzorg

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

1.6 Thuis wonen

Maatregel 1: Bijdrage aan ISD Bollenstreek €12.000 (meerdere taken)

Beschermd wonen (WMO)

Maatregel 1: Stoppen/verminderen subsidie Academie voor zelfstandigheid 's Heerenloo (2027 € 0 - € 21.528) structureel

Stoppen betekent dat er voor de doelgroep lvb/ggz-problematiek een sociale avond/ netwerk wegvalt. Impact van deze maatregel is dat de kosten voor WMO verder zullen stijgen. Bij vermindering van de subsidie met 25% kunnen er minder vaak avonden worden georganiseerd (besparing € 5.382). Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 2: Stoppen/verminderen subsidie met collectieve Preventie GGZ Rivierduinen (2027 € 17.777) structureel en collectieve Preventie Stichting Lumen (2027 € 17.254) structureel

Betreft een gezamenlijke subsidie van Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen. Het gaat om trainingen en bijeenkomsten voor mensen met een GGZ achtergrond en hun naasten. Zowel gericht op preventie als op herstel en educatie. Bezuinigen op deze subsidie maakt dat mensen meer aanspraak gaan doen op o.a. maatwerk Wmo-begeleiding. De kosten stijgen dus mogelijk ergens anders. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 3: Laten vervallen budget preventie (2026 € 41.712) structureel

Dit bedrag wordt niet uitgegeven. Kan wegvallen.

Maatregel 4: Stoppen met GGZ in de wijk (2027 € 10.761) structureel

GGZ in de wijk kan worden gestopt. De afspraken in deze subsidie hebben dubbelingen met de subsidie 'bemoeizorg'. Via de subsidie 'bemoeizorg' ontvangt GGZ Rivierduinen financiën om bij te dragen aan het zorgnetwerk en naar mensen toe te gaan die geen zorgvraag doen, maar wel zorg nodig hebben. Afgelopen jaar op deze subsidie teruggevorderd, omdat ze niet alle taken hebben uitgevoerd. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

Geen bezuinigingen mogelijk regionale afspraken is in verplichting opgenomen

1.7 Hulp bij meedoen

Maatregel 1: Bijdrage aan ISD Bollenstreek €372.000 (meerdere taken)

Maatregel 1: Bijdrage aan Holland Rijnland €1.000 (Wmo beleid)

Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting: Mogelijkheden tot besparingen op het account Voor ieder 1 worden toegelicht onder 'Hulp bij meedoen', 'toegang eerstelijnsvoorzieningen'

Voor ieder 1 is daarnaast actief in pijler 5, opvoeden en opgroeien en pijler 7, zorg voor elkaar. Mogelijkheden tot besparingen op het account Voor ieder 1 worden toegelicht onder toegang eerstelijnsvoorzieningen.

Maatregel 1: Vrijvallen budget Taakmutatie nieuw beleid (2026 € 5.306) structureel

Er zijn voor dit budget geen bestedingen gepland. Dit budget kan zonder impact vrijvallen.

Maatregel 2: Strakker begroten budget 'bijdrage overige instellingen en personen' (2026 € 17.000) structureel

Dit budget wordt gebruikt voor de bekostiging van het contractmanagement taalaanbieders door Leiden. Daarnaast worden de Participatieverklaringstrajecten en Eurowijzercursussen, beide onderdeel van inburgering, hieruit betaald. De verwachte kosten hiervoor zijn € 9.000. Het restant kan vrijvallen.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**Maatregel 1: Onderzoek besparingsmogelijkheden samen met lokale toegangsorganisatie Voor ieder 1 (2027 PM) structureel**

Besparingen op Voor ieder 1 heeft direct effect op de kwaliteit van de hulp- en dienstverlening van Voor ieder 1 aan inwoners. Daarnaast leidt besparen op personele capaciteit tot langere wachttijden voor het oppakken van hulpvragen en het vaker uitbesteden van hulptrajecten aan de gespecialiseerde jeugdhulp. Veel taken die Voor ieder1 uitvoert zijn wettelijke taken. Er is daarom onderzoek nodig waar eventuele besparingsmogelijkheden zijn. Recent is bepaald dat Voor ieder 1 een duurzame organisatievorm krijgt. Het personeel komt bij de Stichting in dienst en er wordt een overeenkomst afgegeven van zes jaar. Het is nog niet helder wat de financiële consequenties van de inregeling zijn. Eventuele meerkosten zijn nog niet meegenomen in de huidige begroting.

Maatregel 2: Scherper begroten budget 'bijdrage aan adviezen door derde' (2026 € 0 - € 84.000) structureel

Budget wordt ingezet voor het inhuren van expertises die niet aanwezig zijn in de gemeenten, zoals fiscalisten, juristen of adviesbureaus. Deze partijen hebben we in de afgelopen jaren ingezet om ambtenaren en bestuurders te ondersteunen in vraagstukken als de duurzame inrichting en daarmee aanpassing van de organisatievorm van Voor ieder 1 en het Btw-vraagstuk wat ontstond op inhuur van personeel aan Voor ieder 1. Het is lastig te voorspellen in hoeverre we deze post in de komende jaren nodig gaan hebben.

Maatregel 3: Stopzetten investeringen in kwaliteit Voor ieder 1 (2026 maximaal € 98.000) structureel

Deze maatregel heeft impact op effectiviteit en efficiëntie van Voor ieder 1. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in betere werkprocessen, inhoudelijke sturing en ondersteuning voor de medewerkers. Stopzetten van deze investeringen kan leiden tot hogere kosten door minder efficiënte afhandeling van vragen.

Maatregel 4: Stoppen of verminderen jaarlijkse subsidie Stichting MEE structureel (2026 2027 €0 - € 34.061) structureel

Stoppen met deze subsidie heeft impact op inwoners met een licht verstandelijke beperking. Wanneer deze subsidie stopt kunnen inwoners minder deelnemen aan de samenleving. Vanuit het

zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 5: Stoppen subsidie CJG-pedagogen (2027 € 27.000) structureel

De CJG-pedagogen verzorgen het Opvoedadviespunt waar ouders terecht kunnen voor informatie, advies en kortdurende begeleiding bij vragen over opgroeien en opvoeden. Zij vallen onder Kwadraad. Beëindigen van de subsidie leidt waarschijnlijk tot een verhoging van kosten voor zwaardere hulp. De CJG-pedagogen werken daadwerkelijk preventief en vangen veel af: 80% van de cliënten heeft daarna geen hulpvraag meer. Vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel en behoorlijk bestuur dient het stoppen met een subsidie tijdig te worden aangekondigd. De aankondigingstermijn verschilt per subsidie.

Maatregel 6: Stoppen subsidie Meedenkersnetwerk Bollenstreek (2026 € 5.482) structureel

Het Meedenkersnetwerk valt onder preventief aanbod. Ook biedt het Meedenkersnetwerk onafhankelijke cliëntondersteuning. Door dit preventieve aanbod aan te bieden, kunnen hogere kosten van professionele zorg en werkdruk (bijvoorbeeld bij Voor ieder 1) worden voorkomen. Het bieden van onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijke taak, er hangt echter geen minimale eis aan. Naast het aanbieden van onafhankelijke cliëntondersteuning via het Meedenkersnetwerk, koopt gemeente Hillegom ook professionele cliëntondersteuning in bij Stichting MEE. De afgelopen jaren zijn deze kosten gedekt door een deel eigen middelen (€ 5.482,19) en een deel aanvullende SPUK. De SPUK houdt na 2025 op. Om dit te bekostigen is € 12.649 nodig. Dit is nog niet begroot voor 2026. Niet meer subsidiëren van het Meedenkers netwerk betekent dat het stopt. Er is dan een vermindering van preventief aanbod en vermindering van onafhankelijke cliëntondersteuning.

Begeleiding (WMO)

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Dagbesteding (WMO)

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Hulp bij het huishouden (WMO)

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Maatwerkdienstverlening 18+

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Totale budget is GR, zie 1 niveau hoger

2. LEEFOMGEVING

2.1 Gebiedsontwikkeling

Ruimtelijke ordening

Maatregel 1: Schrappen budget Omgevingsvisie

Wel wettelijk kader, maar niet strikt. Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Voor de totstandkoming van de Omgevingsvisie Hillegom is jaarlijks een bedrag van 62k beschikbaar. Enkele jaren geleden is de visie al vastgesteld. Vanuit de wet is er geen verplichting tot actualisatie van een omgevingsvisie. Het is een interne wens om deze visie te actualiseren, het niet op orde zijn van de visie zou gevolgen hebben voor het Omgevingsplan. Het budget is incidenteel benodigd in het jaar waarin de Omgevingsvisie geactualiseerd wordt.

Maatregel 2: Verlagen budget bijdrage aan/adviezen door derden (€ 85.000; € 85.000; € 85.000)

Geen of minimale impact, laaghangend fruit. Dit gedeelte van het budget is in de afgelopen jaren niet benut.

Maatregel 3: Schrappen budget Bijdrage aan/adviezen door derden (€ 30.000; € 30.000; € 30.000)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Dit betreft een werkbudget en is beschikbaar voor uitgaven die niet toe te rekenen zijn aan bestaande/actieve projecten. Het gaat hier veelal om voorbereidingskosten en incidentele uitgaven. Indien dit budget geschrapt wordt dan zal voor deze activiteiten per toekomstige uitgave budget aangevraagd moeten worden.

Maatregel 4: Onterechte indexaties (€ 798, € 798, € 798)

Geen of minimale impact, laaghangend fruit. Voor een aantal budgetten resteert enkel nog het bedrag van indexatie, deze kunnen zonder impact worden bezuinigd. (€ 269 = Advies en onderzoekskosten, € 35 = kosten waterverbruik, € 494 = kosten elektriciteit).

Maatregel 5: Bijdrage aan Holland Rijnland (€ 271, € 271, € 271)

Betreft een gemeenschappelijke regeling; taakstelling van 6% van het budget (zie uitkomst onderzoek FKGR).

2.2 Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer

Maatregel 1: Verlagen werkbudget crisisbeheersing

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Dit betreft werkbudget in het kader van crisisbeheersing. Denk aan een bijdrage onderzoek Berenschot VRHM in het kader van financiële kaderstelling. Of de inzet van een constructeur ter beoordeling van constructieve veiligheid bij een brand. Dit budget is wel gekoppeld aan een wettelijke taak, gemeente is verplicht op grond van de Wet veiligheidsregio's taken en verantwoordelijkheden te organiseren voor de crisisorganisatie. O.a. verplicht opleiden, toetsen en oefenen van de crisisorganisatie. Het is echter niet strikt, we zijn in bepaalde mate vrij in de uitvoering. Dit budget kan verlaagd worden, in de afgelopen jaren is het niet volledig benut. Risico kan zijn dat door onvoorziene omstandigheden er een te kort komt, dit moet dan bijgeraamd worden met de tussentijdse rapportage.

Openbare orde en veiligheid

Maatregel 1: Kosten inzet cameratoezicht (€ 7.500; € 7.500; € 7.500)

Fundamentele impact, bestuurlijke keuze. De kosten voor op jaarbasis zijn heel wisselend. E.e.a. is afhankelijk van de frequentie (ophangen en verwijderen) en hoe vaak er reparaties nodig zijn. De apparatuur is best kwetsbaar (besluit Raad o.g.v. Apv om de BM deze bevoegdheid te geven). Wordt ingezet bij ernstige (vrees) verstoring van de Openbare Orde en Veiligheid, bijvoorbeeld bij explosies woningen/panden. Besparing op dit budget heeft veel impact op inwoner/ondernemer.

Maatregel 2: Deelname Hackshield (€ 2.200; € 2.200; € 2.200)

Fundamentele impact, bestuurlijke keuze. Preventie maatregel, opgenomen in het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027. Driejarig contract wat dit jaar verlopen is (uitgezocht wordt nog of dit stilzwijgend verlengd wordt). Inzet van het Integraal Veiligheidsbeleid is naast signaleren, aanpakken ook voorkomen. Voorkomen doen we o.a. door inzet van preventie i.s.m. scholen. Besparing of het vervallen van dit budget heeft veel impact op onze ketenpartners (onderwijs/zorg/politie).

Maatregel 3: Kosten Bibob applicatie (€ 1.633; € 1.633; € 1.633)

Impact, bestuurlijke keuze. Voor het kunnen toetsen en verwerken van Bibob aanvragen is een applicatie benodigd. Besparing of het vervallen van dit budget heeft impact op de afhandeling van de aanvragen. Dit heeft veel impact op ondernemers.

Maatregel 4: Bijdrage aan overige instellingen (€ 7.414; € 7.414; € 7.414)

Impact, bestuurlijke keuze. Dit betreft een bijdrage aan Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV) en Regionale Informatie- en Experticecentra (RIEC). Besparing of het vervallen van dit budget heeft impact op de samenwerking in de regio en het district op veiligheidsthema's die elke gemeente raakt. Dit heeft ook impact op de informatiepositie van de gemeente.

Maatregel 5: Inzet Flexteam (€ 18.750; € 18.750; € 18.750)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Controle/surveillance overlast gevende locaties. Geen wettelijke taak, collegebesluit. Contractuele verplichting. Loopt af in 2025, nieuw besluit over inzet moet nog volgen. Vermindering op inzet heeft naar verwachting beperkte impact op de inwoner.

Maatregel 6: Verlaging budget Handhaving BOA's (€ 4.000; € 4.000; € 4.000)

Minimale impact, laaghangend fruit. Budget is in de afgelopen jaren niet volledig benut

2.3 Openbare ruimte en duurzaamheid

Afval

Maatregel 1: Maximalisering Afvalstoffenheffing (€ 300.000)

In de berekening van de afvalstoffenheffing voor de kostendekkendheid wordt rekening gehouden met de kwijtschelding, toevoeging 1/3 kosten straatreiniging, toerekening BTW en overhead. In deze berekening wordt de overhead niet volledig doorberekend. In het verleden is rekening gehouden met een vast bedrag wat sinds 2024 steeds wordt verhoogd met € 50.000. Bij een volledig doorberekening op basis van de geraamde kosten afvalverwerking is de doorbelasting zo'n € 300.000 hoger dan nu opgenomen.

Volledig opnemen van toegestane bedrag aan overhead geeft zo'n € 30,- extra afvalstoffenheffing per woning. Het tarief is nu € 517 (meerpersoonshuishoudens) en € 487 (eenpersoonshuishoudens), dit betekent een procentuele stijging van respectievelijk 5,7% en 6,1%.

Maatregel 2: Afschaffen paslezers ondergrondse containers en data afschaffen €90.000 per jaar

Beperkte impact, bestuurlijke keuze: geen controle op stortingen, afvaltoerisme, geen beleidsanalyses meer uitvoeren. Deze maatregel is geen besparingsmaatregel voor de gemeentelijke begroting. De uitgaven en inkomsten van het afval worden voor 100% doorberekend in het afval tarief. Deze besparing verlaagt daarmee het afvaltarief.

Maatregel 3: Tarief verhogen voor brengen milieustraat (nu €7,50) € PM (Vraag: PM uitzoeken).

Beperkte impact, bestuurlijke keuze: service verlaging, kans op afvaldumpingen, stimulans naar milieustraat komen minder. Deze maatregel is geen besparingsmaatregel voor de gemeentelijke begroting. De uitgaven en inkomsten van het afval worden voor 100% doorberekend in het afval tarief. Deze besparing verlaagt daarmee het afvaltarief.

Maatregel 4: Verminderen aantal prullenbakken.

Er zijn nu 400 prullenbakken (Vraag: € PM uitzoeken). Minder ledigingen en minder onderhoud en aanschaf.

Beperkte impact, bestuurlijke keuze: Inwoners zullen verder moeten lopen voor een prullenbakken en toename zwerfafval. Dit zit in het lumpsum bedrag van het DVO Meerlanden. Dus moet worden gecompenseerd met een ander onderdeel.

Maatregel 5: Minder vaak ledigen prullenbakken.

Nu beeldkwaliteit niveau B, de prullenbak mag maximaal 80% vol zitten. Bij keuze voor beeldkwaliteit niveau C mag er afval uit de prullenbak uitsteken. (Vraag: Inschatting 20%. € PM)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze:: meer zwerfafval, Fixi meldingen, onrustig straatbeeld. Dit zit in het lumpsum bedrag van het DVO Meerlanden. Dus moet worden gecompenseerd met een ander onderdeel.

Maatregel 6: Afschaffen grondstoffencoach 0,5 fte €33.500

Beperkte impact, bestuurlijke keuze: Inwoners zullen minder hulp krijgen bij het scheiden van afval. Hierdoor zullen hun vragen niet beantwoord worden en bestaat de kans de restafvalstroom zal toenemen en dit zal leiden tot hogere kosten. Deze maatregel is geen besparingsmaatregel voor de gemeentelijke begroting. De uitgaven en inkomsten van het afval worden voor 100% doorberekend in het afval tarief. Deze besparing verlaagt daarmee het afvaltarief.

Begraafplaatsen en crematoria

- Het wettelijke kader is opgenomen in de Wet op de lijkbezorging. Daarin staat dat gemeenten een gemeentelijke begraafplaats moeten hebben, waar uiteraard regels gelden.
- De bijdrage aan de Meerlanden bedraagt € 89.000. Het contract met de Meerlanden loopt tot 1 januari 2031. Naast de uitgaven aan de begraafplaats Hillegom zijn ook inkomsten opgenomen. Per saldo is de totale kostenpost € 22.000 en dit valt binnen het DVO van de Meerlanden.

Milieubeheer**Maatregel 1: Milieu overig (€ 2.593; € 2.593; € 2.593)**

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Dit betreft een werkbudget. In de afgelopen twee jaar is hier in totaal € 935,- op uitgegeven.

Maatregel 2: Bijdrage aan Omgevingsdienst West Holland (€ 58.993; € 59.065; € 59.156)

Betreft een gemeenschappelijke regeling; taakstelling van 6% van het budget (zie uitkomst onderzoek FKGR).

De omgevingsdienst voert diverse taken uit voor de gemeente welke (deels) een wettelijk kader hebben. Een aantal activiteiten kent geen wettelijk kader, hieronder vallen:

- Helpdesk functie: het op aanvraag verstrekken van informatie over de producten en diensten van de ODWH aan burgers, bedrijven, etc.
- Randvoorwaardelijke uren: diensten die worden uitgevoerd voor alle deelnemers zoals voorlichting, relatiebeheer, functioneel applicatiebeheer, algemene juridische advisering, voorbereiding en ondersteuning van bestuurlijk overleg alsmede de algemene coördinatie van Wet Bibob-activiteiten en van de crisisorganisatie.

Door efficiëntere inzet van de dienst en kritischer te kijken naar de aard van deze werkzaamheden, zou deze post mogelijk in omvang gereduceerd kunnen worden. Deze besparing kan worden ingezet als onderdeel van de taakstelling van 6% van het budget.

Een andere activiteit welke geen wettelijk kader kent en waar een extra besparing mogelijk is:

Maatregel 2: Schipholdossier (€ 18.656; € 18.656; € 18.656)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Omgevingsdienst West Holland ondersteunt en adviseert gemeenten en bewoners op het gebied van geluidhinder ten gevolge van vliegbewegingen van en naar Schiphol. Dit betreft geen wettelijke taak.

De ontwikkelingen rond het Schipholdossier volgen elkaar snel op en we zien de afgelopen jaren de uren voor dit dossier verdubbelen. De invloed die gemeenten hebben op dit dossier is echter beperkt, daar de spelregels landelijk worden bepaald. Verder is overlast die ervaren wordt door het vliegverkeer ook per gemeente anders. Hillegom wordt zo het meest ontzien.

Ten behoeve van 2025 wordt ambtelijk al het gesprek gevoerd over de omvang van de uren en de contouren van het dossier.

Maatregel 3: Stoppen met de bouwjaren aanpak levert een besparing van €30.000 op.

De aanpak is grotendeels vervangen door activiteiten die vanuit het Nationale Isolatie Programma worden opgezet. Hiervoor maken we gebruik van rijkssubsidies. Maatschappelijke gevolgen zijn daardoor zeer beperkt, raakt het coalitieakkoord niet, geen personele consequenties zolang er vanuit het Rijk subsidies beschikbaar blijven. Een klein deel van het budget (bijv. €5.000) behouden voor communicatie is verstandig, omdat deze kosten niet geheel uit de subsidie gehaald kunnen worden.

Maatregel 4: Schrappen van budget voor het ondersteunen van lokale initiatieven levert een besparing van €35.000 op.

Op dit moment werken we samen met Buurkracht aan bewonersinitiatieven. Buurkracht ontvangt hiervoor subsidie waardoor gemeente geen kosten hoeft te maken. Er is de afgelopen jaren dus geen aanspraak gemaakt op dit budget. Wanneer Buurkracht niet meer gesubsidieerd wordt vanuit het Rijk is er ook geen ondersteuning meer naar de buurtteams die al zijn opgericht en worden er geen nieuwe teams meer opgezet. Hierdoor worden inwoners minder in beweging gebracht en wordt ook minder vooruitgelopen op de warmtetransitie. Raakt het coalitieakkoord niet, geen personele gevolgen.

Maatregel 5: Stoppen met de energiecoaches levert een besparing op van €25.000.

De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in de energiecoaches wat heeft geresulteerd in een actieve groep coaches die inwoners adviseren op het gebied van isoleren, energie besparen en energie opwekken met zonnepanelen. Er zijn maatschappelijke gevolgen wanneer de gemeente de energiecoaches niet meer gaat ondersteunen, inwoners hebben dan geen laagdrempelig, onafhankelijk en gratis advies aan huis, gemeente heeft geen ondersteuning bij informatieavonden. De coaches maken onderdeel uit van de communicatiekanalen van de gemeente waarmee we inwoners stimuleren. Het bereik van de coaches is beperkt, het is niet de verwachting dat het effect heeft op de energiebesparingsdoelstelling. Het raakt het coalitieakkoord niet. Dit heeft wel personele gevolgen.

Maatregel 6: Schrappen van het budget ondersteunen VvE's bespaart €12.500.

Dit heeft naar verwachting geen gevolgen. Het ondersteunen van VvE's gaat onderdeel worden van de isolatieaanpak, Nationaal Isolatie Programma. Zolang er subsidie vanuit het Rijk beschikbaar is heeft dit geen gevolgen.

Maatregel 7: Schrappen van budget voor ontwikkeling aanpak hybride warmtepomp bespaart €5.000.

Gezien de ontwikkelingen in het warmtedossier is er nu geen noodzaak om deze aanpak uit te rollen. Heeft verder ook geen gevolgen.

Maatregel 8: Schrappen ontwikkelen afwegingskader bespaart €2.000.

Heeft verder geen gevolgen.

Maatregel 9: Stoppen met financieel ondersteunen energiecoöperatie bespaart €5.000.

Het is een steuntje in de rug van de energiecoöperatie Hillezon. Dit heeft wel gevolgen voor het tempo waarin er door de energiecoöperatie gewerkt kan worden. Initiatieven kunnen minder gemakkelijk van de grond komen.

Maatregel 10: Schrappen budget overige dakprojecten en onderzoek bespaart €10.000.

Er zijn de afgelopen jaren hele kleine bedragen uitgegeven van dit budget. Verwachte maatschappelijke gevolgen zijn beperkt. Dit betekent wel dat initiatieven die zich in de toekomst aandienen niet op financiële gemeentelijke ondersteuning kunnen rekenen.

Maatregel 11: Schrappen budget grootschalige opwek duurzame elektriciteit (muv bijdrage RES) bespaart €60.000.

Hillegom heeft wel een ambitie om energieneutraal te zijn in 2050 en ook zijn er in de LES doelstellingen voor 2030 gesteld. Er is politiek gezien niet voldoende draagvlak voor het opwekken van elektriciteit met grote zonnenvelden en windturbines. Het doen van onderzoek naar de

mogelijkheden lijkt daarom nu niet aan de orde. Dit heeft wel gevolgen voor de doelstelling en ambitie maar dat gesprek moet los van de heroverwegingen gevoerd worden.

Maatregel 12: Schrappen budget communicatie energietransitie bespaart €25.000.

Door te communiceren brengen we mensen in beweging en versnellen we de transitie, communicatie is een belangrijk onderdeel. Het budget kunnen we verlagen naar €10.000 per jaar.

Maatregel 13: Schrappen van budget monitoringstool €5.000,-

Is goed mogelijk omdat deze tool al is opgeleverd en het budget niet meer nodig is.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Maatregel 1: Verlagen investering in vaste planten en beplanting € 37.000.

De jaarlijkse investering in Hillegom voor het vervangen van groen bedraagt € 428.000. Contractueel zijn we een verplichting aangegaan voor € 391.000. Het restant valt dan jaarlijks vrij aan investeringsruimte bij deze maatregel. Het groen wordt in 45 jaar afgeschreven. Deze maatregel geeft een jaarlijkse besparing van afschrijvingen € 822 (2025), € 1.644 (2026), € 2.466 (2027), € 3.288 (2028).

Impact, bestuurlijke keuze: door deze maatregel zullen de achterstanden voor het vervangen van groen oplopen, waardoor de technische kwaliteit A en B niet overal meer gehaald kan worden. Ook de biologische bollen zullen jaarlijks niet meer worden geplant. Het beeld zal meer gaan versoberen.

Maatregel 2: Minder onderhoud aan de buitenruimte uitvoeren door minder te maaien en schoffelen.

Meerlanden voert diverse werkzaamheden uit voor de gemeente Hillegom. Deze afspraken zijn vastgelegd in het DVO en is geldig tot en met 1 januari 2031. Als een activiteit wordt afgeschaald moet dit op een andere manier plek worden uitgevoerd binnen het contract van Meerlanden. Na 1 januari 2031 is er de mogelijkheid om op een andere manier om te gaan met het onderhoud van het groen zoals, in concurrentie aanbesteden en het invoeren van een eigen buitendienst waar de kosten, naar verwachting, lager zijn.

Maatregel 3: Niet meer meedoen aan de Groene uitdaging (het tegelwippen NK, Groendoenplein) €10.000.

Geen of minimale impact, laaghangend fruit

Maatregel 4: Schade evenementen

Bij evenementen in de openbare ruimte komt het veelal voor dat plantvakken en het gazon worden beschadigd. De schade kan worden verhaald op de organisator van het evenement. Middels een voor en nacontrole kan de schade worden beoordeeld en evt. in rekening gebracht worden. Dit leidt, naar verwachting, tot een besparing van € 10.000.

Geen of minimale impact, laaghangend fruit

Maatregel 5: Verminderen maaien bermen naar minimaal niveau om de verkeersveiligheid te kunnen borgen.

Veel impact, bestuurlijke keuze, bermen worden nu 1 soms 2 keer per jaar gemaaid. Nog minder maaien betekent alleen maaien van zichthoeken voor het verkeer en de stroken naast het fietspad zodat het onkruid niet omvalt op het fietspad. De vegetatie verruigt sterk, de mindere soorten onkruid nemen de overhand en de groenzones groeien dicht. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid van de omgeving.

Beperking is dat het contract (DVO) met de Meerlanden loop tot 31 januari 2031. Dit contract is gebaseerd op een lumpsum, waardoor alleen activiteiten tegen elkaar kunnen worden uitgeruild, de lumpsum blijft als totaal bedrag gehandhaafd.

Maatregel 6: Verminderen van het onderhoudsbudget voor beschoeiingen.

Het onderhoudsbudget bij de gemeente wordt dan volledig uitgevoerd door Meerlanden. Dit geeft een jaarlijkse besparing van € 15.000.

Geen of minimale impact, laaghangend fruit.

Maatregel 7: Verhogen van de afschrijvingstermijn van beschoeiingen van 25 naar 30 jaar.

Dit past binnen de technische levensduur van een walbeschoeiing. De besparing bedraagt € 5.600 (2025), € 8.500 (2026), € 11.300 (2027), €14.200 (2028).

Geen of minimale impact, laaghangend fruit.

Maatregel 8: Verschuiven en verlagen jaarlijkse investering in beschoeiing met € 50.000.

Het is mogelijk om een aantal investeringen te verschuiven naar latere jaren. Daarnaast kunnen we het jaarlijkse investeringsbedrag verlagen met € 50.000 anticiperend op aanbestedingsvoordelen door het in combinatie te doen met Hillegom Lisse en Teylingen.

De besparing bedraagt € 13.800 (2025), € 12.000 (2026), € 10.200 (2027), €8.400 (2028).

Geen of minimale impact, laaghangend fruit.

Maatregel 9: Bij het baggeren de specie in de bermen neer leggen en niet afvoeren (jaarlijkse besparing € 14.000).

Veel impact, fundamentele keuze: Lagere beeldkwaliteit voor de omgeving (zwarte bermen), bermen kunnen niet worden betreden (ook niet voor het uitlaten van honden), geeft veel stankoverlast, bij (langdurige) regen zal het bagger uitspoelen weer in de naast gelegen watergang, na het uitdrogen (naar een paar maanden) moet het residu wat achterblijft worden afgevoerd, bermen moeten opnieuw worden ingezaaid en worden afgezet om gras te kunnen laten groeien, de opgebouwde ecologische waarde van de bermen die we hebben ingezet gaat volledig verloren, toename Fixi meldingen.

Maatregel 10: Recreatie (€ 10.577; € 10.577; € 10.577)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze.

Op basis van het Gebiedsprogramma is een gezamenlijk wandelnetwerk gerealiseerd. Jaarlijks dragen de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk, Katwijk en Oegstgeest bij aan het beheer en onderhoud. Gemeente Lisse beheert het beschikbare budget en zorgt voor de uitvoering. De afgelopen jaren is er meer ingelegd dan uitgegeven. Daardoor is er voldoende budget om in de komende jaren aan de contractuele verplichtingen richting de eigenaren van de boerenlandpaden en aan het beheer en onderhoud te kunnen voldoen (+/- € 30.000 per jaar). In 2025 wordt een nieuw programma vastgesteld.

Maatregel 11: Verminderen subsidie aan speeltuinen. De maximale besparing bedraagt € 28.613.

Beperkte impact, bestuurlijke keuze: Deze subsidie wordt verstrekt aan de speeltuinverenigingen

Voor het uitvoeren van inspecties en dat de speeltoestellen voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Dit zou betekenen voor deze speeltuinverenigingen dat zij op een andere manier dekking moeten vinden voor deze uitgaven.

Maatregel 12: Verminderen onderhoudsbudget speeltuinen Meerlanden (totaal budget € 75.000) en eigen onderhoudsbudget met (halvering eigen onderhoudsbudget met € 15.000).

De toestellen die niet meer veilig zijn weghalen, onderhoud kunstgras naar 2-jaarlijks, minder schoonmaken en omkatting naar meer groen.

Beperkte impact: Het effect is dat kinderen iets verder zullen moeten lopen voor hun favoriete speeltuin. Beperking is dat het contract (DVO) met de Meerlanden loop tot 31 januari 2031. Dit contract is gebaseerd op een lumpsum, waardoor alleen activiteiten tegen elkaar kunnen worden uitgeruild, de lumpsum blijft als totaal bedrag gehandhaafd.

Maatregel 13: Minder speeltuinen vervangen.

Speeltuinen kunnen worden vervangen met gras en/of de toestellen die niet meer veilig zijn worden weggehaald. In de investeringsplanning is opgenomen dat er gem. 3 speeltuinen per jaar worden vervangen (€ 33.000 per speeltuin). 1 speeltuin minder per jaar vanaf 2025 betreft een besparing in 2026 van € 2.200, € 4.400 (2027), € 6.600 (2028).

Beperkte impact: Het effect is dat kinderen iets verder zullen moeten lopen voor hun favoriete speeltuin.

Riolering**Maatregel 1: Niet meer uitvoeren of vertragen van het scheiden van rioolstelsel**

Veel impact, fundamentele keuze: Binnen de gemeenten is het grootste deel van de riolering aangelegd in de jaren zestig tot negentig als gemengd rioolstelsel. (d.w.z. vuilwater vanuit de woningen en hemelwater vanaf de daken en straten worden ingezameld en getransporteerd via dezelfde buis). Daarbij is uitgegaan van weerstatistieken uit de jaren zestig, welke niet meer

aansluiten op het klimaat van vandaag met lange periodes van droogte en buien die korter, maar heviger zijn.

Het effect van niet inzetten op verbetering van het rioolstelsel door aanleg van een gescheiden rioolstelsel, het niet meer reinigen of inspecteren van het rioolstelsel, of niet meer tijdig vervangen van/ maatregelen nemen op rioolbuizen met schade, is dat overstort van afvalwater naar watergangen, de straten op of woningen in gaan plaatsvinden. Daarmee voldoet de gemeente niet meer aan diens wettelijke zorgtaak.

Het niet toepassen van een gescheiden rioolstelsel heeft ten gevolge dat bij (zware) regenbuien overstorten naar (o.a.) open water plaatsvinden, waarmee de waterkwaliteit verslechtert. Vanuit de Europese kaderrichtlijn water (KRW) heeft Nederland een plicht om de kwaliteit te verbeteren, waarvoor een deadline is afgesproken op 2028. Daar gaan wij al niet aan voldoen, maar het gevolg is dat vanuit Europa wel boetes gaan volgen.

2.4 Verkeer en vervoer

Parkeren

Maatregel 1: Afstoten van parkeergarage Henri Dunantplein (€ 64.940; € 64.940; € 64.940)

Fundamentele impact, bestuurlijke keuze. De parkeergarage aan het Henri Dunantplein omvat met 156 parkeerplaatsen een groot deel van het parkeeraanbod in het centrum van de gemeente Hillegom. Bij een volledige afstoting naar een private partij is er mogelijk geen enkele zeggenschap meer over het parkeerregime. Als er een ander parkeerregime in de garage wordt ingevoerd vanuit een private partij (bijvoorbeeld betaald parkeren) dan het parkeerregime in de openbare buitenruimte, kan dit leiden tot een hogere parkeerdruk en meer zoekverkeer in de omliggende gebieden. Een afstoting draagt niet bij aan de ambities van Hillegom zoals benoemd in de Omgevingsvisie (o.a. 3.3.8 Centrumvoorzieningen en 4.3.3 Historisch hart) en maakt het ingewikkeld om als gemeente invulling te geven aan maatregel 19 uit het Mobiliteitsplan Hillegom (Beter benutten van de parkeergarages).

Maatregel 2: Bijdrage aan Meerlanden (€ 75, € 75, € 75)

Betreft een gemeenschappelijke regeling; taakstelling van 6% van het budget (zie uitkomst onderzoek FKGR).

Maatregel 3: Invoeren parkeerregime

Fundamentele impact, bestuurlijke keuze. Door een parkeerregime in te voeren is het mogelijk inkomsten te genereren. Zoals hierboven omschreven kan dit leiden tot een hogere parkeerdruk en meer zoekverkeer in de omliggende gebieden. Nader onderzoek is nodig om verdere gevolgen in beeld te brengen en de potentiële inkomsten te definiëren.

Verkeer en vervoer

Maatregel 1: Verminderen budget voor verkeersmaatregelen. De volgende maatregelen kunnen worden getroffen:

- Invalideparkeerplaatsen alleen kostendekkend aanleggen, besparing € 15.000.
- Taakstellend budget opleggen van € 20.000 (totaal € 93.000). Bijv. huur bloembakken, markeringen alleen waar nodig, beperkt plaatsen van nieuwe borden en nieuwe maatregelen.
- Verlagen budget voor extra inhuur capaciteit gebiedsontwikkeling woningbouw. Dit budget is tot nu toe niet ingezet. Voorstel is om dit budget bij te stellen naar € 31.620.

Beperkte impact: niet alle fiximeldingen zullen worden opgelost. Scherper keuzes zullen moeten worden gemaakt in de dienstverlening. Alleen maatregelen worden getroffen waar de verkeersveiligheid ernstig in gevaar komt.

Maatregel 2: Verlagen budget kosten onderhoud + bijdrage overige instellingen personen (€ 9.851; € 9.851; € 9.851)

Geen of minimale impact, laaghangend fruit. Dit gedeelte van het budget is in de afgelopen jaren niet benut.

Maatregel 3: Bijdrage aan Holland Rijnland (€ 2.643, € 2.643, € 2.643)

Betreft een gemeenschappelijke regeling; taakstelling van 6% van het budget (zie uitkomst onderzoek FKGR).

Maatregel 4: Schrappen budget Bijdrage aan/adviezen door derden (€ 44.073; € 44.073; € 44.073)

De gemeenteraad van Hillegom heeft een mobiliteitsvisie en bijbehorend mobiliteitsplan, inclusief uitvoeringsprogramma opgesteld. Voor onderzoeken noodzakelijk voor de voorbereiding van maatregelen is een structureel budget beschikbaar. Het is mogelijk dit budget te beïnvloeden.

De mate van concreetheid van budgetten neemt toe naarmate projecten meer naar uitvoering toe gaan. De budgetten in het FCL verkeersbeleid zijn bestemd voor de eerste initiërende fase. Dat betekent dat er een 'lump sum' voor onderzoek voor diverse projecten beschikbaar is gesteld door de raad. Deze zijn nog niet toe te rekenen aan concrete maatregelen.

In het mobiliteitsplan Hillegom staan de volgende speerpunten:

1. Verbeteren van de verkeersveiligheid;
2. Een hoogwaardige openbare ruimte waar mensen zich prettig voelen;
3. Vermindering trilling- en/of geluidsoverlast door (vracht) verkeer;
4. Lopen en fietsen op 1 en 2;
5. Stimuleren van elektrisch verkeer;
6. Meer groen en minder verharding;
7. Verbeteren bereikbaarheid voor voetgangers, fietsers en het OV;
8. Waarborgen goede (logistieke) bereikbaarheid van het centrum.

Er worden maatregelen op lokaal en regionaal niveau uitgewerkt. In het kader van Mobiliteit Noordelijke Duin- en Bollenstreek zijn afspraken gemaakt tussen de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk en Katwijk, de provincie Zuid-Holland en Holland Rijnland. Omdat aanpassen

van deze afspraken in theorie wellicht mogelijk is, maar in de praktijk grote gevolgen heeft voor andere partijen (die deels al verplichtingen zijn aangegaan) zijn deze afspraken als verplichting opgenomen.

De lokale maatregelen zijn beïnvloedbaar. Dit kan op verschillende manieren:

- schrappen van ambities. Dit is een bestuurlijke keuze. Na de bestuurlijke keuze kan door de ambtelijke organisatie een inschatting gemaakt worden van het effect op het benodigde budget;
- het opleggen van een taakstelling. Het ambtelijk apparaat zal dan op basis van de taakstelling met een voorstel komen richting het bestuur voor aanpassing van het mobiliteitsplan.

Daarnaast zijn er wellicht mogelijkheden om door middel van een investering, efficiënter te werken. Een (nog niet uitgewerkt) voorbeeld is de aanschaf van een scanauto. Deze kan ingezet worden voor bijvoorbeeld parkeeronderzoeken, maar ook een scan maken van de staat van de infrastructuur of ingezet worden voor handhaving.

Impact, bestuurlijke keuze: het niet volledig uitvoeren van het mobiliteitsplan heeft gevolgen voor verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Het risico op ongevallen wordt groter. Dit kan leiden tot extra kosten voor de gemeente. Een slechte bereikbaarheid kan een negatief effect hebben op de economische ontwikkeling van de regio. Daarnaast zijn zowel verkeersveiligheid als bereikbaarheid onderwerpen die leven in de samenleving, zowel bij inwoners als bedrijven. Het schrappen van speerpunten op deze terreinen kan van invloed zijn op het imago van de gemeente.

Maatregel 5: Verlagen van het onderhoudsbudget voor straatmeubilair.

Het budget voor straatmeubilair bestaat uit een bijdrage aan Meerlanden € 142.000 en onderhoudsbudget van € 37.000. Nadere afspraken kunnen worden gemaakt over het kwaliteitsniveau en de spreiding van het straatmeubilair en het onderhoud kan volledig bij Meerlanden neer worden gelegd.

Beperkte impact: verlagen van het onderhoudsbudget met € 10.000.

Grotere impact bij een hogere taakstelling.

Beperking is dat het contract (DVO) met de Meerlanden loopt tot 31 januari 2031. Dit contract is gebaseerd op een lumpsum, waardoor alleen activiteiten tegen elkaar kunnen worden uitgeruild, de lumpsum blijft als totaal bedrag gehandhaafd.

Maatregel 6: Reclame-inkomsten (Centercom) A0 borden is niet opgenomen in de begroting.

Met het aflopen van het contract zijn de inkomsten afgeraamd. De opbrengsten moeten nader worden onderzocht. Inschatting € 10.000.

Geen of minimale impact, laaghangend fruit.

Maatregel 7: Verlagen onderhoudsbudget € 15.000.

Weinig impact: op basis van voorgaande jaren kan het onderhoudsbudget worden verlaagd. Mochten er gevaarlijke situaties zich voordoen, dan zal wel worden ingegrepen en mogelijk leiden tot een overschrijding van het budget.

Maatregel 8: Aanpassen van het dimregime van de openbare verlichting (gemiddeld 10% - meer en langer dimmen in de nacht). De besparing in Hillegom is 47.000kWh, € 8.800.

Beperkte impact

Maatregel 9: Verlichting dagelijks 10 minuten later inschakelen en 10 minuten eerder uitschakelen. De besparing in Hillegom is € 2.600.

Beperkte impact

Maatregel 10: Economische levensduur van lichtmasten oprekken naar 50 jaar in plaats van 40 jaar. De besparing in Hillegom is een inschatting van € 5.700.

Beperkte impact

Maatregel 11: Verlagen investeringsbedragen openbare verlichting.

In Hillegom is de afgelopen jaren ingezet op het verleden van de armaturen om energiebesparing te kunnen realiseren. Voor 60-70% van de armaturen is dit gerealiseerd. Het nieuwe beleidsplan openbare verlichting wordt momenteel opgesteld en in Q3 2025 aangeboden aan de raad. Dan kunnen we de financiële impact berekenen.

Impact: de impact van verlagen van de investeringsbedragen van de openbare verlichting zou betekenen dat er niet verder bespaard kan worden op elektriciteitskosten en het onderhoudsbudget. De afweging zal worden gemaakt bij het beleidsplan.

Maatregel 12: In de begroting wordt geen onderscheid gemaakt tussen armaturen en lichtmasten en worden de totale begrote investeringsbedragen afgeschreven in 20 jaar.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen armaturen in 20 jaar en lichtmasten in 40 jaar. Inschatting moet nog worden gemaakt.

Beperkte impact.

Maatregel 13: Verlagen budget adviezen onderhoud kunstwerken civiel naar € 0.

Er moet incidenteel onderzoek worden gedaan naar de staat van civiele kunstwerken. Aangezien dit niet jaarlijks nodig is stellen we voor om het structurele budget te laten vervallen van € 22.000.

Beperkte impact.

Maatregel 14: Verlagen budget voor voorbereidingskosten projecten naar €0.

In de begroting is een meerjarig structureel budget opgenomen voor voorbereidingskosten kleine projecten en onderzoeksvragen Buitenruimte. Voor dit soort incidentele kosten kan ook een aparte kredietaanvraag worden gedaan bij de raad via de tussenrapportage of slotwijziging. Dit is een besparing van € 104.000.

Beperkte impact.

Maatregel 15: Fietspaden niet strooien

In Hillegom voert de Meerlanden de gladheidsbestrijding uit en is Dit is al minimaal waar alleen de openbare wegen gestrooid hoeven te worden.

Veel impact: Dit betekent meer ongevallen voor fietsers met het effect dat er niet meer gefietst kan worden met als gevolg meer autoverkeer en fiximeldingen. Deze optie is eigenlijk niet realistisch en daardoor niet financieel uitgerekend.

Beperking is dat het contract (DVO) met de Meerlanden loopt tot 31 januari 2031. Dit contract is gebaseerd op een lumpsum, waardoor alleen activiteiten tegen elkaar kunnen worden uitgeruild, de lumpsum blijft als totaal bedrag gehandhaafd.

Maatregel 16: Een verlaging van het onderhoudsniveau in het centrum betekent dat kleine gebreken aan wegen minder snel worden gerepareerd.

Bewoners, die gewend zijn aan niveau A, zullen eerder meldingen maken van achteruitgang, wat kan leiden tot meer klachten en ontevredenheid.

Daarnaast kan een minder verzorgde openbare ruimte de beleving van inwoners en bezoekers negatief beïnvloeden, met mogelijke gevolgen voor ondernemers en de aantrekkelijkheid van het centrum. Op lange termijn kan achterstallig onderhoud leiden tot grotere schade, zoals scheuren in het asfalt en slechte afwatering, waardoor de uiteindelijke herstelkosten hoger uitvallen.

Maatregel 17: Een verlaging van het onderhoudsniveau in Hillegom van B naar C.

Dit betekent dat onderhoud minder frequent wordt uitgevoerd en kleine gebreken langer blijven liggen. Wegen kunnen meer slijtage vertonen, zoals scheuren en verzakkingen, wat kan leiden tot een slordiger straatbeeld.

Bewoners, die gewend zijn aan niveau B, zullen vaker meldingen maken van achteruitgang, wat kan leiden tot een toename van klachten en een gevoel van verwaarlozing. De algemene uitstraling van de openbare ruimte verslechtert, waardoor de leefbaarheid en tevredenheid onder inwoners afneemt.

Daarnaast neemt de kans op ongelukken toe door slecht onderhouden wegen en trottoirs. Dit kan leiden tot een hogere aansprakelijkheid voor de gemeente, wat extra kosten met zich mee kan brengen. Omdat kwaliteitsniveau C een gemiddelde is, betekent dit dat sommige plekken zelfs op niveau D zullen uitkomen, wat resulteert in nog grotere gebreken en een verdere verslechtering van de openbare ruimte.

Hoewel een verlaging naar niveau C op korte termijn kosten bespaart, kan dit op lange termijn zorgen voor hogere herstelkosten, een minder aantrekkelijke leefomgeving en een grotere juridische en financiële risico's voor de gemeente.

Maatregel 18: Verlagen investeringsbudgetten reconstructies wegen (€ 3,1 miljoen).

In voorgaande jaren zijn een aantal investeringsbudgetten niet ingezet. Voorstel is om deze investeringsbudgetten in 2026 en 2027 in te zetten voor wegrenovaties en de onderhoudsbudgetten in 2026 en 2027 beperkt in te zetten en te verlagen met € 325.000. Hierbij moet wel rekening worden gehouden dat van uit het project Elsbroek een claim is gedaan van € 2,4 mln. op deze investeringsgelden.

Beperkte impact, de impact is op het onderhoud dat we alleen reageren op fixi-meldingen van inwoners over gaten in de weg. Veel meer kritischer keuzes maken op klachten en meldingen aan wegen straten en bermen, zoals het herstellen van schades, kleine reparaties of herbestreringen. Het risico bestaat op achterstallig onderhoud en duurdere renovatie projecten. Door de tijdelijkheid van de maatregel zal dit risico beperkt blijven.

Maatregel 19: Lagere afschrijvingslasten door het uitstellen van de investeringsbudgetten vanuit voorgaande jaren (zie optie hiervoor).

Dit geeft een lagere afschrijving in 2026 en 2027 van € 150.0000 c.q. 75.000 door het investeringsbudget over 2 jaar te verspreiden.

Geen impact.

Maatregel 20: Hogere opbrengsten degeneratie-inkomsten € 100.000.

In 2023 en 2024 heeft de gemeente Hillegom meer degeneratie- inkomsten ontvangen. Partijen zoals bijv. Alliander en glasvezel breken de weg en trottoirs op voor het aanleggen van leidingen. Dit betekent wel dat er meer onderhoud aan de wegen moet worden gepleegd. Met het oog op de energietransitie verwachten wij meer inkomsten, maar daarmee ook de uitgaven voor onderhoud en vervanging. Per saldo verhogen we de inkomsten vanaf 2025 met € 100.000. Aanvullend kiezen we om medewerkers in vaste dienst te nemen, wat een kostenbesparing van zo'n 15.000€ meebrengt. Besparing en risico bij HLTsamen!

Beperkte impact: door het openbreken van trottoirs en het wegdek verslechterd de staat van de wegen. We houden rekening in het saldo bedrag met hogere uitgaven voor het onderhoud aan wegen.

Maatregel 21: Afschrijvingstermijn wegen nieuwe investeringen verhogen van 20 jaar naar 30 jaar.

Bij de investeringen van wegen kan de afschrijvingstermijn worden verhoogd naar de technische levensduur van 30 jaar.

Dit levert een besparing op van € 21.000 (2025), € 83.000 (2026), € 94.000 (2027) en € 105.000 (2028).

Geen impact.

Maatregel 22: Verminderen of uitstellen investeringen van herinrichting wegen waarvoor nog geen contractuele verplichting met een aannemer is aangegaan.

- Resterende budget Uitvoering centrumplannen Hoofdstraat Midden (investering € 459.283, waarvan € 250.000 gefinancierd uit reserve, afschrijving per jaar € 10.464).
- Herinrichting Prinses Irenelaan (investering € 668.588, afschrijving per jaar € 33.428) gefinancierd uit reserve.
- Rechtsafstrook Leidsestraat (investering € 272.106, gefinancierd uit reserve).
- Herinrichting 2e Loosterweg (investering € 2 mio, gefinancierd uit reserve).
- Herinrichting Karel Doormanplein (investering € 960.000, gefinancierd uit reserve).
- Herinrichting Wilhelminalaan (investering € 2,4 mio, gefinancierd uit reserve).

2.5 Wonen

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Maatregel 1: Onterechte indexatie Algemene grondexploitatie (€ 462, € 462, € 462)

Geen of minimale impact, laaghangend fruit. Voor het budget bijdrage aan/ adviezen door derden resteert enkel nog het bedrag van indexatie, deze kan zonder impact worden bezuinigd.

Maatregel 2: Onterechte indexatie Vossepolder (€ 625, € 625, € 625)

Geen of minimale impact, laaghangend fruit. Voor het budget publieke heffingen resteert enkel nog het bedrag van indexatie, deze kan zonder impact worden bezuinigd.

Wonen en bouwen

Maatregel 1: Stoppen met de inzet van een doorstroomadviseur (€ 4.300; € 4.300; € 4.300)

Geen wettelijk kader. Beperkte impact, bestuurlijke keuze.

In samenwerking met Stek wordt een doorstroomadviseur ingezet ten behoeve van uitvoering Woonbeleid. De gemeenten dragen de helft van de kosten hiervan, Stek betaalt de andere helft. De doorstroomadviseur heeft als doel meer sociale huurwoningen beschikbaar te krijgen voor gezinnen.

Maatregel 2: Stoppen met de aftopping van hoge huren voor grote woningen voor grote gezinnen i.v.m. huisvesting statushouders (€ 7.100; € 7.100; € 7.100)

Het huisvesten van statushouders is een wettelijke taakstelling (huisvestingswet), deze lokale afspraak echter niet. Beperkte impact, bestuurlijke keuze.

Met Stek is per gemeente een afspraak gemaakt dat zij gedurende de periode juni 2023 tot juni 2025, 2 woningen uit de hoogste sociale huurklasse en/of midden huur aftoppen tot de 2e betaalbaarheidsgrens om grote gezinnen (7+ personen) in te huisvesten. De gemeente betaalt het verschil in huurprijs gedurende 2 jaar. Voor 1 juni 2025 treden partijen in overleg of zij deze afspraken verlengen, beëindigen of anders vormgeven.

Maatregel 3: Geen nieuwe startersleningen en duurzaamheidleningen verstrekken (€ 0, € 0, € 0)

Geen wettelijk kader. Beperkte impact, bestuurlijke keuze.

Betreft uitgaven (beheervergoedingen) voor het voeren van startersleningen en duurzaamheidleningen door SVN; vaste beheervergoeding en vergoeding RC afhankelijk van uitstaand bedrag. Als gestopt wordt met het verstrekken van nieuwe leningen blijven deze uitgaven doorlopen tot in het geval van startersleningen max 30 jaar na de laatste verstrekte starterslening. Op korte termijn is daarmee geen mogelijkheid te besparen, wel zullen op de lange termijn de totale beheervergoedingen jaar-op-jaar afnemen.

Maatregel 4: Bijdrage aan Holland Rijnland (€ 959, € 959, € 959)

Betreft een gemeenschappelijke regeling; taakstelling van 6% van het budget (zie uitkomst onderzoek FKGR).

Maatregel 5: Verhoging inkomsten (€ nader te bepalen)

We zien twee mogelijkheden die kunnen resulteren in een verhoging van de baten. Deze opties zullen eerst nader onderzocht moeten worden om de daadwerkelijk impact vast te stellen. Daarbij is het goed om te benoemen dat een aanpassing van de legesverordening noodzakelijk is om de opties door te kunnen voeren.

- Kostendekkendheid percentage leges verhogen; door het verhogen van de leges is het mogelijk het kostendekkendheid percentage te verhogen van de activiteiten die t.b.v. het verstrekken van de vergunningen worden uitgevoerd.
- Verbreding leges plichtige activiteiten; door leges voor een breder scala aan activiteiten op te leggen is het mogelijk om de totale baten te verhogen.

3. BEDRIJFVIGHEID**3.1 Lokale economie****Economische havens en waterwegen**

Geen besparingsmogelijkheden mogelijk op deze taakomschrijving.

Economische promotie**Maatregel 1: De kosten voor evenementen doorbelasten aan de organisatoren van het evenement.**

De gemeente Hillegom neemt nu de kosten voor de Meerlanden (opruimen evenement) en elektriciteitskosten voor haar rekening. Voorstel is om hiervoor wel een bijdrage te vragen. De maximale bijdrage is € 46.000 per jaar.

Impact op de organisatoren van evenementen omdat zij nu hogere kosten aan een evenement hebben. Wellicht leidt dit tot minder evenementen in Hillegom.

Maatregel 2: Bloemencorso (€ 44.591; € 44.591; € 44.591)

Fundamentele impact, bestuurlijke keuze. Jaarlijks wordt er een bijdrage gedaan in de vorm van een wagen voor het Bloemencorso. In 2024 was de wagen EUR 20.000. Daarnaast wordt een bijdrage aan de kosten van het Bloemencorso gedaan. Die betrof in 2024 EUR 18.200. Voor beide geldt dat er geen verplichting is om hier uitvoering aan te geven. Het niet-deelnemen heeft wel maatschappelijke gevolgen omdat dan het bloemencorso de kosten niet zou kunnen dragen. Het Bloemencorso van de Bollenstreek trekt jaarlijks ruim 1 miljoen bezoekers van over de hele wereld.

Maatregel 3: Stichting Hillegom Marketing / Ondernemend Hillegom (€ 8.750; € 17.500; € 26.250)

Impact, bestuurlijke keuze. Met de Stichting Hillegom Marketing was een convenant afgesloten voor een bijdrage aan de marketingsopgave van EUR 35k. Er is nog geen overeenkomst gesloten met de rechtsopvolger. Wel is de bijdrage jaarlijks uitgekeerd. Rechtsopvolger is Ondernemend Hillegom. Ondanks dat er nog geen nieuwe overeenkomst is, kan de bijdrage niet direct worden gestopt. Wel kan de bijdrage worden afgebouwd in een periode van 4 jaar.

Maatregel 4: Overig (€ 96.405; € 96.405; € 96.405)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Overige bedragen op deze post zijn bedoeld om evenementen, toeristische activiteiten e.d. te ondersteunen. Hierbij kan gedacht worden aan een subsidie voor de Duin en Bollen Vierdaagse en een bijdrage aan het onderhoud van het sloepennetwerk. Hier zijn op dit moment geen verplichtingen aan verbonden.

3.2 Regionale economie

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Maatregel 1: Overige handel en ambacht (€ 2.593; € 2.593; € 2.593)

Minimale impact, laaghangend fruit. Budget kan geschrapt worden, heeft geen specifieke bestemming.

Maatregel 2: Verlagen werkbudget contactfunctionarissen (€ 10.370; € 10.370; € 10.370)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Betreft een werkbudget van de contactfunctionarissen om initiatieven vanuit bedrijven te ondersteunen. Er zijn hier geen verplichtingen aan verbonden. Voorbeelden van uitgaven zijn ondersteuning Beatlesjaar, bijdrage tickets Beats & Bulbsfestival, promotie wandelvierdaagse.

Maatregel 3: Inzet marktmeester (€ 7.000; € 7.000; € 7.000)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. De inzet van de marktmeester ligt op dit moment bij een externe partij. Dit kan ook teruggenomen worden in eigen beheer als onderdeel van het takenpakket van de boa's. Dit betreft een beperkte impact voor de ondernemers. Een marktmeester is o.g.v. de marktverordening wel een verplichting door de raad vastgesteld.

Maatregel 4: Bijdrage aan Meerlanden (€ 469, € 469, € 469)

Betreft een gemeenschappelijke regeling; taakstelling van 6% van het budget (zie uitkomst onderzoek FKGR).

Economische ontwikkeling

Maatregel 1: Onterechte indexatie (€ 2.960; € 2.960; € 2.960)

Geen of minimale impact, laaghangend fruit. Er zijn onterechte indexaties doorgevoerd.

Maatregel 2: Bijdrage Projecten Uitvoeringsprogramma Economic Board Duin- en Bollenstreek (€ 157.237; € 157.237; € 157.237)

Impact, bestuurlijke keuze. In de overeenkomst met de EBDB is vastgelegd dat jaarlijks een projectenbudget wordt toegekend, dit is beïnvloedbaar. In de overeenkomst is opgenomen dat het bedrag afhankelijk is van de toekenning door de gemeenteraad. Een evt. wijziging van het bestaande bedrag zal in overleg met de overige 4 gemeenten moeten plaatsvinden. Het geheel bezuinigen op het projecten budget heeft tot gevolg dat de Economic Board geen uitvoering kan geven aan haar opdracht. Een gedeeltelijk bezuiniging beperkt de opdracht maar kan eventueel worden opgevangen door extra cofinanciering.

De bijdrage is dus beïnvloedbaar, maar er zijn afspraken over met de andere 4 gemeenten waarbij een verdeelsleutel is afgesproken. Deze verdeelsleutel kan alleen aangepast worden door alle 5 gemeenten. Daarnaast als er geen projectengeld meer wordt overgedragen aan de EBDB kan zij geen uitvoering meer geven aan haar opdracht maar blijft wel de verplichting bestaan om de governance a EUR 55k te financieren.

Maatregel 3: Exploitatiebijdrage St. Greenport Duin- en Bollenstreek (€ 36.000; € 36.000; € 36.000)

Impact, bestuurlijke keuze. Voor de Stichting Greenport is een bedrag van 36k (beïnvloedbaar) per jaar beschikbaar. Er loopt een integratieproject met de EBDB. Besluitvorming over de bijdrage van 36k na 2025 heeft nog niet plaatsgevonden. Financiering van de GP vindt op gelijke basis plaats door de 5 gemeenten uit de Bollenstreek.

Maatregel 4: Onterechte inkomstenpost (-/-€ 22.133; -/-€ 22.133; -/-€ 22.133)

In de begroting is momenteel een inkomstenpost opgenomen welke in ieder geval in de afgelopen 6 jaar niet is ingevuld. Deze moet uit de begroting geschrapt worden.

Maatregel 5: Bijdrage aan Holland Rijnland (€ 833, € 833, € 833)

Betreft een gemeenschappelijke regeling; taakstelling van 6% van het budget (zie uitkomst onderzoek FKGR).

Maatregel 6: Schrappen werkbudget (€ 10.370; € 10.370; € 10.370)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Budget om kleinschalige onderzoeken uit te voeren dan wel initiatieven te ondersteunen. Ter ondersteuning van de economische positie van Hillegom.

4. BESTUUR EN ONDERSTEUNING

4.1 Bestuur en regionale samenwerking

Bestuur

Maatregel 1: Voormalige wethouders – kosten verzekeringen (€ 9.000; € 9.000; € 9.000)

Minimale impact, laaghangend fruit. In de afgelopen jaren is geen gebruik gemaakt van het budget kosten verzekeringen. Dit budget kan vrijvallen zonder directe impact.

Maatregel 2: Energiemonitor (€ 10.000; € 10.000; € 10.000)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. In verband met het ontbreken van een energie expert binnen HLTsamen is de hulp ingeschakeld van Energiemissie. Dit bedrijf helpt ons met het monitoren van het verbruik van onze aansluitingen, controleert voor ons de energiefacturen, helpt ons met het clusteren van gas-en elektra aansluitingen binnen één WOZ object en geeft advies. Het niet inzetten van deze partij zal leiden tot hogere (onterechte) kosten en minder inzicht in het energieverbruik. Het contract is jaarlijks opzegbaar, dit is mogelijk op het moment dat de expertkennis in huis is.

Maatregel 3: Overige goederen en diensten (€ 7.778; € 7.778; € 7.778)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Dit betreft een werkbudget van waaruit uiteenlopende facturen worden betaald, voorbeelden zijn Kerstdecoratie, plaatsing vlaggenmasten en het monteren van een slot op een draaideurhek.

Maatregel 4: Contributies en lidmaatschappen (€ 2.593; € 2.593; € 2.593)

Fundamentele impact, bestuurlijke keuze. Geen wettelijk kader, bestuurlijke keuze. De burgemeester en wethouders zijn aangesloten bij beroepsverenigingen. Wanneer zij niet zijn aangesloten kunnen zij geen gebruik maken van de diensten van deze verenigingen (zoals de collectieve belangenbehartiging, congressen en bijeenkomsten).

Maatregel 5: Opleidingskosten, deelname congressen (€ 5.185; € 5.185; € 5.185)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Geen wettelijk kader, bestuurlijke keuze. De burgemeester en wethouders zouden geen gebruik meer kunnen maken van opleidingsmogelijkheden (zoals coaching en mediatraining). Daarnaast zou het jaarlijks congres van de VNG niet kunnen worden bezocht.

Maatregel 6: Bijdrage aan/adviezen door derden (€ 4.670; € 4.670; € 4.670)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Geen wettelijk kader, bestuurlijke keuze. Vergaderingen (veelal DBS) kunnen in het gemeentehuis plaatsvinden. Hierdoor zal geen externe zaalhuur meer in rekening worden gebracht, wel zullen kosten voor catering blijven bestaan.

Maatregel 7: Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Hillegom houdende regels omtrent Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Hillegom 2018 = deels beïnvloedbaar.

Het budget bestaat uit een bedrag per fractie en een bedrag per raadszetel. De hoogte van de bedragen wordt jaarlijks bepaald bij de vaststelling van de begroting. De raad kan zelf de hoogte van het fractiebudget bepalen. Hier is een raadsbesluit voor nodig. Tot nu toe is er een onderbesteding van het begrote bedrag. In de afgelopen 2 jaar is maximaal € 3.000 uitgegeven, waardoor € 12.555 bespaard zou kunnen worden zonder directe impact.

Maatregel 8: Kindergemeenteraad (€ 2.000; € 2.000; € 2.000)

Minimale impact, laaghangend fruit. Raadsbesluit d.d. 15 september 2016. In dit raadsbesluit staat dat het budget € 3.000 op jaarbasis waarvan €1.000 voor organisatie en € 2.000 voor het uit te voeren (uitgekozen) project. Op dit moment is € 5.000 in de begroting opgenomen, wat niet volledig wordt benut. € 2.000 kan bespaard worden zonder direct impact.

Maatregel 9: Vergoedingen onderdeel 'bijzondere commissies'

Volgt uit de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Hillegom 2019 = beïnvloedbaar. De raad kan de verordening ook aanpassen zodanig dat de leden voor de bijzondere commissie geen of minder vergoeding meer krijgen per bijgewoonde vergadering

4.2 Dienstverlening

Beheer overige gebouwen en gronden

Geen besparingsmogelijkheden op deze taakomschrijving.

Burgerzaken

Maatregel 1: Naturalisatie

Tegenover de uitgaven van dit product staan ook inkomsten. Voor deze aanvragen wordt een standaard landelijk tarief betaald waarvan een gedeelte door de gemeente gehouden kan worden. Daarnaast is er geen mogelijkheid om het aantal aanvragen te verlagen. Een inwoner wendt zich tot de woongemeente als men aan de eisen voor het verkrijgen van het Nederlanderschap voldoet. Daar ligt wet- en regelgeving aan ten grondslag. Bij de naturalisatieceremonie, waarbij het koninklijk besluit die het Nederlanderschap verleent feestelijk wordt aangeboden, wordt als present een Nederlandse vlag met vlaggenstok en vlaggenhouder cadeau gedaan. Op dit cadeau kan bezuinigd worden (besparing 1.500).

Maatregel 2: Burgerlijke stand

Tegenover de kosten van dit product staan regelmatig ook inkomsten. De aangiften van bv. geboorten, erkenning en overlijden zijn kosteloos. De verwerking van een echtscheiding ook. Een uittreksel van de burgerlijke stand heeft een landelijk vastgesteld tarief. De prijs voor een huwelijk

is kostendekkend vastgesteld en wordt jaarlijks met de legesverordening opnieuw vastgesteld. Voor huwelijken worden speciale pennensets en trouwboekjes ingekocht maar deze worden ook weer verkocht en zijn verrekend in de kostprijs. Met een geboorteaangifte krijgt men een klein presentje. Om te bezien of er bezuinigd kan worden kan opnieuw een onderzoek naar de kostendekkendheid van de huwelijkskostprijs worden gedaan, het zou een hogere kostprijs kunnen opleveren (maar ook een lagere). Ook kan men overwegen om geen presentje meer te geven bij een geboorteaangifte (besparing 1.000).

5. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

5.1 Algemene dekkingsmiddelen

Belastingen overig

Maatregel 1: Overige goederen en diensten (€ 15.300; € 15.300; € 15.300)

Minimale impact, laaghangend fruit. In de afgelopen twee jaar is er sprake van een onderbesteding. Het is daarom mogelijk het budget te verlagen met € 15.300 zonder verdere gevolgen.

Maatregel 2: Invorderingskosten (€ 1.000; € 1.000; € 1.000)

Minimale impact, laaghangend fruit. In de afgelopen twee jaar is er sprake van een onderbesteding. Het is daarom mogelijk het budget te verlagen met € 1.000 zonder verdere gevolgen.

Maatregel 3: Invoeren Hondenbelasting (€ 110.000)

Het invoeren van hondenbelasting is mogelijk. Gezien de opbrengsten bij de buurgemeente zou dit een opbrengst kunnen zijn van € 125.000.

De hondenbelasting is een aangiftebelasting, zodat de hondeneigenaren zelf aangifte moeten doen. Door controle op honden te doen in de gehele gemeente kan een maximale opbrengst worden gehaald. Deze kosten voor de gehele gemeente eenmalig en daarna elk jaar een derde. Kosten totale gemeente + € 20.000, een derde maximaal € 5.000 per jaar.

Kosten voor oplegging en invordering zijn maximaal € 10.000 per jaar.

Ingaande 2015 afgeschaft, tarief per hond € 60,-

Maatregel 4: Invoeren Toeristenbelasting (€ 75.000)

Het invoeren van verblijfbelasting is mogelijk. Gezien de aantallen B&B's, hotel(s) en arbeidsmigranten is een opbrengst te genereren van zo'n € 95.000.

De verblijfbelasting of toeristenbelasting is een aangiftebelasting, zodat de eigenaar etablissement zelf aangifte moeten doen. De controle kan intensief zijn. In een raadsbrief naar onderzoek verblijfsbelasting zijn deze vrij hoog ingeschat, zo'n € 85.000. Wellicht dat dit een (te) grove schatting is.

Kosten voor oplegging en invordering zijn maximaal € 20.000 per jaar.

Maatregel 5: Maximalisering OZB opbrengsten - onbenutte belastingcapaciteit (€ 2.998.950)

Om in aanmerking te komen voor een extra bijdrage uit het Gemeentefonds, de zogenaamde artikel 12 Financiële verhoudingswet procedure, moet de gemeente een redelijk niveau hebben voor eigen inkomsten. Om te bepalen of een gemeente hiervoor in aanmerking kan komen moet het minimaal percentage zijn. Dit is voor de begroting 2025 vastgesteld op 0,1595%.

Rekening houdend met de bekende WOZ-waarde en de geraamde OZB-opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit OZB voor 2025 € 2.998.950.

Door maximalisering kan de kwijschelding stijgen, voor OZB-eigenaren woningen zal dit minimaal zijn.

Op het moment dat een procentuele stijging van het OZB tarief wordt overwogen, zou dit leiden tot onderstaande extra opbrengsten:

Hillegom	1%	5%	10%	15%	25%
OZB	56.300	281.500	563.000	844.500	1.407.500

Het rekentarief dat wordt toegepast in de verdeling van het gemeentefonds kan worden gezien als de ondergrens van het op te leggen OZB-tarief. Verschillen in OZB-capaciteit tussen gemeenten worden namelijk in de verdeling van het gemeentefonds verevend via vaste rekentarieven. Op basis van deze rekentarieven worden de te verwachten OZB inkomsten vastgesteld, waarop de verdere verdeling van het gemeentefonds wordt aangepast. Momenteel ligt het OZB-tarief dat wordt toegepast onder het rekentarief van het gemeentefonds:

Hillegom	Rekentarief	Tarief 2025
Woningen eigenaren	0,0914%	0,0870%
niet-woningen eigenaren	0,3079%	0,2237%
niet-woningen gebruikers	0,2342%	0,1368%

Maatregel 6: Procentuele verhoging diverse belastingen (€ 250.973)

5% 10% 15% 25%

Precariobelasting	550	1.100	1.650	2.750
Secretarieleges	21.250	42.500	63.750	106.250
Leges bouwvergunningen	23.678	47.357	71.035	118.392
Begrafnisrechten	4.050	8.100	12.150	20.250
Rechten en Marktgelden	666	1.333	1.999	3.331
	50.194	100.390	150.584	250.973

Overhead

Maatregel 1: Bankkosten - Verlaging budget (€ 5.000; € 5.000; € 5.000)

Minimale impact, laaghangend fruit. In de afgelopen twee jaar is er sprake van een onderbesteding. Het is daarom mogelijk het budget te verlagen met € 5.000 zonder verdere gevolgen.

Maatregel 2: Advies en onderzoekskosten (€ 0; € 0; € 0)

Betreft advieskosten vanuit PWC voor de vennootschapsbelasting. Er zijn hier twee besparingsmogelijkheden:

- Een aanbesteding voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De verwachting hierbij is dat dit resulteert in scherpere tarieven.
- Een deel van de werkzaamheden intern tot uitvoering brengen, zoals het doen van de VPB-aangifte zodat de werkzaamheden van PWC beperkt kunnen blijven tot het geven van advies.

Doordat er structureel meer wordt uitgegeven dan begroot, zullen bovenstaande opties geen directe besparingen opleveren.

Maatregel 3: Opleidingskosten, deelname congressen (€ 10.222; € 10.222; € 10.222)

Minimale impact, laaghangend fruit. In de afgelopen twee jaar is er sprake van een onderbesteding. Het is daarom mogelijk het budget te verlagen met € 10.222 zonder verdere gevolgen.

Maatregel 4: Participatie initiatieven (€ 5.000; € 5.000; € 5.000)

Beperkte impact, Bestuurlijke keuze om hierop te bezuinigen. Geen contractuele verplichtingen. Het is een klein budget, welke in de afgelopen jaren niet geheel is besteed.

Door te bezuinigen kan er minder worden ontwikkeld en ondersteund. Bijvoorbeeld ambtelijke adviezen en toetsing voor initiatiefnemers over participatie zijn minder beschikbaar, geen bijstelling en actualisatie van de toolkit participatie mogelijk (op basis van evaluatie).

Maatregel 5: Burgerpanel (€ 9.852; € 9.852; € 9.852)

Beperkte impact, Bestuurlijke keuze om te bezuinigen op Digipanel. Afgelopen jaren is budget niet geheel opgemaakt. Door te bezuinigen kunnen er minder onderzoeken uitgezet worden onder het

Digipanel, zowel vanuit raad als gemeente brede vraagstukken over bijvoorbeeld dienstverlening. Dienst is aanbesteed bij een onderzoeksbureau, maar komt enkel in gevaar bij een volledige bezuiniging van het budget.

Maatregel 6: Afschaffen van een aantal gemeentelijke ontvangsten en evenementen (€ 12.055; € 12.055; € 12.055)

Deels geen wettelijk kader, extra activiteit

Het organiseren van de lintjesregen is verplicht, hiervoor zou een budget van +/- € 3.500,- beschikbaar moeten blijven. Overige ontvangsten en evenementen, zoals de gemeentelijke nieuwjaarsreceptie en lokale veteranenmiddag, zouden afgeschaft kunnen worden.

Beperkte impact, bestuurlijke keuze

De groep veteranen in de gemeente is relatief klein, maar deze groep zal wel teleurgesteld zijn. Het aantal bezoekers van de nieuwjaarsreceptie t.o.v. het totaal aantal inwoners is klein. Inwoners verwachten wel een nieuwjaarstoespraak van hun burgemeester.

Maatregel 7: Verlagen van het budget voor representatie college (€ 20.610; € 20.610; € 20.610)

Geen wettelijk kader, extra activiteit

Het representatie budget wordt o.a. gebruikt voor relatiegeschenken, donaties aan verenigingen of instellingen, lunches en diners en gemeentelijke onderscheidingen.

Beperkte impact, bestuurlijke keuze.

Maatregel 8: Communicatie informatie centrum - Bijdrage aan/adviezen door derden (€ 2.593; € 2.593; € 2.593)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Het budget is in de afgelopen jaren minimaal benut. Vanaf 2025 wordt gestart met een nieuwe visie op dienstverlening. Op het moment dat dit budget vervalt kan het invloed hebben op het ambitieniveau van de visie op dienstverlening.

Maatregel 9: Advertentiekosten gemeenteberichten bezuiniging (€ 30.471; € 30.471; € 30.471)

Minimale impact, laaghangend fruit. Betreft een reeds besloten bezuinigingsopgave welke nog niet is doorgevoerd in de cijfers. Met de heroverwegingen welke nu worden uitgevoerd kan dit besluit alsnog worden verwerkt.

Maatregel 10: Advertentiekosten gemeenteberichten (€ 29.250; € 29.250; € 29.250)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze om hierop te bezuinigen. Geen wettelijke verplichtingen om lokaal te publiceren. Dit bedrag is een minimumbedrag naar ons inziens waarmee we elke week

ongeveer 1 pagina in de lokale krant publiceren met informatie over de gemeenteraad en gemeente-informatie. Inkomsten van lokale krant lopen flink terug als wij dit niet meer doen (bestaansrecht mogelijk in geding).

Maatregel 11: Aankoop diverse materialen (€ 10.592; € 10.592; € 10.592)

Beperkte impact, bestuurlijke keuze. Betreft een werkbudget welke niet volledig wordt benut. In de afgelopen jaren is maximaal een bedrag van € 6.000 uitgegeven aan onder andere fotografie en infographics. Dit betekent dat een bedrag van € 10.592 kan vrijvallen zonder grote impact.

Maatregel 12: Verzekeringen & aansprakelijkheid

Premies zijn erg afhankelijk van het aantal aanbieders op de markt, een aanbesteding kan gunstige gevolgen hebben. Er zou gekozen kunnen worden om enkele verzekeringen af te schaffen, daarnaast bestaat vaak de mogelijkheid om te schuiven in eigen risico wat impact heeft op de poliskosten.

1. Dienstverleningsovereenkomst assurantiemakelaar (2025: € 6.201)

Op het moment dat niet wordt gekozen voor verlenging zou het huidige contract 01-01-2028 aflopen.

2. Aansprakelijkheidsverzekering (2025: € 90.891)

In 2026 opnieuw aanbesteden, definitieve einddatum contract 01-01-2027.

3. Brandverzekering (2025: € 72.207)

Op het moment dat niet wordt gekozen voor verlenging zou het huidige contract 01-01-2028 aflopen. Hier is reeds een bezuiniging gerealiseerd van € 57k.

4. Vrijwilligersverzekering (2025: € 3.124)

Geen aanbesteding, contract jaarlijks opzegbaar.

5. Rechtsbijstand gemeenteambtenaren (2025: € 273)

Geen aanbesteding, contract jaarlijks opzegbaar.

6. Rechtsbijstand collegebescherming (2025: € 2.128)

Geen aanbesteding, contract jaarlijks opzegbaar.

7. Instrumenten en apparatuur verzekering (2025: € 219)

Geen aanbesteding, contract jaarlijks opzegbaar.

8. Bouw- en montageverzekering CAR (2025: € 8.512)

Geen aanbesteding, looptijd huidig contract tot 31-12-2025. Automatische verlenging 36 maanden.

9. Kunstverzekering (2024: € 2.899)

Geen aanbesteding, contract jaarlijks opzegbaar.

Maatregel 13: Contributies en lidmaatschappen (€ 1.037; € 1.037; € 1.037)

Fundamentele impact, bestuurlijke keuze. Geen wettelijk kader, bestuurlijke keuze. De gemeentesecretaris is aangesloten bij een beroepsvereniging. Wanneer hij niet is aangesloten kan

hij geen gebruik maken van de diensten van deze vereniging (zoals de collectieve belangenbehartiging, congressen en bijeenkomsten).

Maatregel 14: Overige goederen en diensten (€ 311; € 311; € 311)

Geen wettelijk kader, bestuurlijke keuze. Betreft een werkbudget.

5.1.1.1

WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG

Nederland is continu in ontwikkeling. Maatschappelijk, economisch en organisatorisch verandert er veel. Al ruim 85 jaar volgen wij als adviesbureau deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. De behoefte om iets fundamenteels te betekenen voor mens en maatschappij zit in onze genen. Met onze adviezen en oplossingen hebben we dan ook actief meegebouwd aan het Nederland van vandaag. Altijd op zoek naar duurzame vooruitgang.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. Zo komen we tot gefundeerde adviezen en slimme oplossingen. Die zijn op het eerste gezicht misschien niet altijd de meest voor de hand liggende. Juist deze eigenzinnigheid maakt ons uniek. Daarbij zijn we niet van symptoombestrijding. En gaan pas naar huis als het is opgelost.

Berenschot B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG UTRECHT
Postbus 8039, 3503 RA UTRECHT
030 2 916 916
www.berenschot.nl